

NORGES
IDRETTSFORBUND

RAPPORT FRA IDRETTSRÅDSUTVALGET FREMTIDIG ORGANISERING, FINANSIERING OG ROLLE FOR IDRETTSRÅD

Innhold

Introduksjon.....	3
Mandat gitt fra Idrettsstyret	3
Oppsummering av anbefalinger	4
Anbefalinger organisering	4
Anbefalinger finansiering	5
Anbefalinger om idrettsrådenes rolle i idrettsorganisasjonen og i kommunene	5
Idrettsrådene	6
Utviklingsorienterte idrettsråd.....	7
Fungerende idrettsråd	7
Inaktive idrettsråd	8
A - Løypemelding - idrettsrådenes mulighet til å disponere inntil fem prosent av LAM til drift og felles tiltak for idretten	9
Om ordningen.....	9
Idrettsrådenes bruk av prøveordningen.....	10
Fordeling mellom de ulike kommunestørrelsene	10
Fordeling mellom idrettskretser	13
Fordeling basert på sentralitetsindeksen	13
Idrettsråd som ikke har tatt i bruk ordningen	14
Idrettsråd som har tatt i bruk ordningen	17
B - Vurderinger av organisasjonsnivåenes oppfølging av handlingsplanen for idrettsrådenes legitimitet og anerkjennelse, effekten av dette og behov for justeringer i handlingsplanen	19
NIF sentralt	20
Idrettsrådkonferanse	20
Møteplasser	20
Enklere lovnorm for idrettsråd	21
Oppfølgingsplan og innsiktsarbeid.....	21
Forenkling av idrettsrådets årshjul	22
NIF og KS: «En pluss en blir mer enn to».....	22
Idrettskretser.....	22
Samarbeidsavtale mellom idrettskrets og idrettsråd	22
Regionale idrettsrådskonferanser	23
Etablering av større idrettsanlegg	24
Bidragsyter i møte med kommuner	24
Idrettsrådene som høringspart.....	25

Støtte til idrettsråd som organisasjon og som arbeidsgiver	25
Idrettsråd	26
Valgkomiteens arbeid i idrettsråd.....	26
Kursing av idrettsråd.....	26
Samarbeid om kursing av idrettslag.....	27
Samarbeidsavtale med kommunen	27
C - Helhetlig vurdering av idrettsrådskonferansene 2022 og 2024	28
Anlegg og idrettsrådskonferansen 2022.....	28
Tilbakemelding fra idrettsrådene	29
Anlegg og idrettsrådskonferansen 2024	30
Tilbakemelding fra idrettsrådene	30
Oppsummering.....	31
D – Fremtidsbilde for idrettsrådenes finansiering, organisering og rolle	32
Idrettsrådenes behov	32
Utviklingsorienterte idrettsråds behov	33
Fungerende idrettsråds behov	35
Inaktive idrettsråds behov.....	36
Idrettsrådenes organisering – modeller og anbefalinger	36
Modell 1: Sonemodell med sonekoordinator	37
Modell 2: Flere idrettsråd med felles ansatt.....	38
Modell 3: Nettverk for daglige ledere	38
Modell 4: Tettere oppfølging fra idrettskretsen.....	39
Anbefalinger organisering	40
Idrettsrådenes finansiering	40
Forutsigbarhet	40
Anbefalinger finansiering	41
Idrettsrådenes rolle i kommunene og idretts-organisasjonen.....	42
Anbefalinger rolle i idretts-organisasjon og kommune	43

Introduksjon

Bakgrunnen for denne rapporten er vedtaket i sak nr. 18.10 fra Idrettstinget i 2023, der idrettsstyret ble bedt om å nedsette et representativt utvalg for å vurdere alternative former for finansiering av idrettsrådene. Resultatet av arbeidet skulle legges fram for Idrettstinget i 2025.

På bakgrunn av vedtak i sak 160 i styremøte nr. 20 (2023-2025, 25. september 2024), nedsatte idrettsstyret nedsatte utvalg:

Erik Unaas, idrettsstyret, leder av utvalget.
Kjetil Bakke, styreleder Viken idrettskrets
Berit Kalgraff, styreleder Møre og Romsdal idrettskrets
Harald J. Overrein, Sonekoordinator Idrettsoneråd Innherred
Iren Antonsen, styreleder Ullensaker idrettsråd
Siri Elise Bjørgaas, styreleder Vågan idrettsråd
Øyvind Sørensen, styreleder Tromsø idrettsråd
John-Are Tharaldsen, styreleder Arendal idrettsråd
Tom Svellet, hovedutvalg for Kultur i Innlandet fylkeskommune
Anette Brurås, president Norges Triatlonforbund
Sekretariat NIF:
Magnus Leonhardsen, Magnus Sverdrup og Else-Marthe Lybekk

Utvalget har hatt 8 møter, der møte nummer 3 var et heldags fysisk møte i Oslo, og de øvrige var teams-møter. Arbeidsperioden har vært fra desember 2024 til mars 2025.

Mandat gitt fra Idrettsstyret

Idrettsstyret vedtok i sak 160 i styremøte nr. 20 (2023-2025), 25. september 2024, utvalgets mandat:

Utvalgets arbeid skal bygge på arbeidet og konklusjoner i arbeidsgruppen for styrking av idrettsrådenes legitimitet og rolle i organisasjonen gjennomført i 2020-2021, med idrettsstyrets innstilling og vedtak på idrettstinget i oktober 2021. Idrettsrådsundersøkelsen som ble presentert på anleggs- og idrettsrådskonferansen 19.-20. oktober legges også til grunn. Utvalget skal innen 31. mars 2025 levere Idrettsstyret en rapport med:

- A. «En løypemelding med statistikk og vurderinger av måloppnåelse knyttet til i hvilket omfang idrettsrådenes mulighet til å disponere inntil fem prosent av LAM til drift og felles tiltak for idretten har blitt benyttet i 2024»
- B. «Vurderinger av organisasjonsnivåenes oppfølging av handlingsplanen for idrettsrådenes legitimitet og anerkjennelse, effekten av dette og behov for justeringer i handlingsplanen». Ref. vedlegg med handlingsplan i arbeidsgruppas innstilling/notat 1. mars 2021.
- C. Helhetlig vurdering av idrettsrådskonferansene i 2022 og 2024

D. «Vurderinger og konkrete tiltak* for ønsket og realistisk fremtidsbilde i et femårig perspektiv for idrettsrådenes finansiering, organisering og rolle i idrettsorganisasjonen og deres respektive kommuner, som vil sikre idretten gode rammebetingelser og gjennomslag i spørsmål relevante for idretten i landets kommuner»

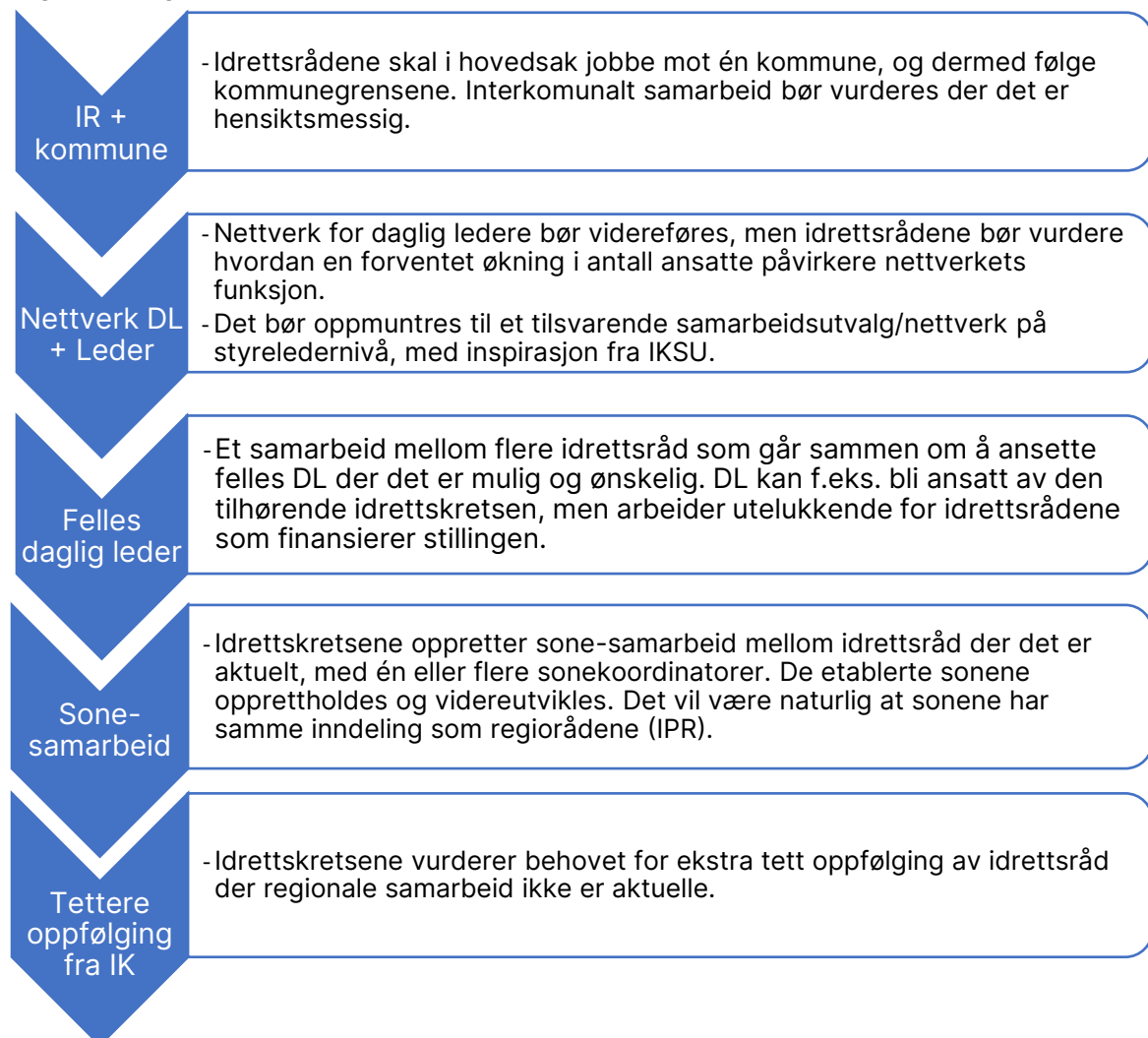
**tiltak internt i idretten og hos andre interessenter som kommuner og staten.*

Oppsummering av anbefalinger

I kapittel D sammenfatter utvalget anbefalingene til idrettsstyret. Anbefalingene skal bidra til et ønsket og realistisk fremtidsbilde i et femårig perspektiv for idrettsrådenes organisering, finansiering og rolle i idrettsorganisasjonen og i deres respektive kommuner. Ettersom rapporten har et stort omfang, ønsker vi å fremheve de viktigste anbefalingene i dette kapittelet. Samtlige anbefalinger blir beskrevet nærmere i kapittel D.

Anbefalinger organisering

Under følger idrettsrådsutvalgets oppsummering av anbefalingene knyttet til fremtidig organisering av idrettsrådene.

Anbefalinger finansiering

Under følger en oppsummering av anbefalingene knyttet til fremtidig finansiering av idrettsrådene. Idrettsrådsutvalget anbefaler at idrettsstyret:

Bør

- Jobbe for å gjøre prøveordningen med inntil 5 % av LAM-midler til drift og felles tiltak i idrettsråd til en permanent løsning.
- Jobbe for å fjerne kravet kommunalt bidrag tilsvarende LAM-summen

Kan

- Foreslår muligheten for å sette av inntil 10 % av LAM-midler til formålet.
- På sikt vurderer å dekke en andel av idrettsrådenes kostnader over Post 1 midlene, dersom man lykkes med å øke rammen.

Anbefalinger om idrettsrådenes rolle i idrettsorganisasjonen og i kommunene

Idretts-organisasjonen:

- Det gjennomføres flere idrettsrådswebinarer nasjonalt og flere fysiske seminarer regionalt.
- Anleggs- og idrettsrådskonferansen videreføres, men innspillene til forberdringer hensyntas i videre planlegging.
- Utarbeidelse av et samarbeidsutvalg for styreledere skal styrke idrettsrådenes politiske kompetanse. Tilsvarende videreutvikle nettverket med daglig ledere i IR.

Kommuner:

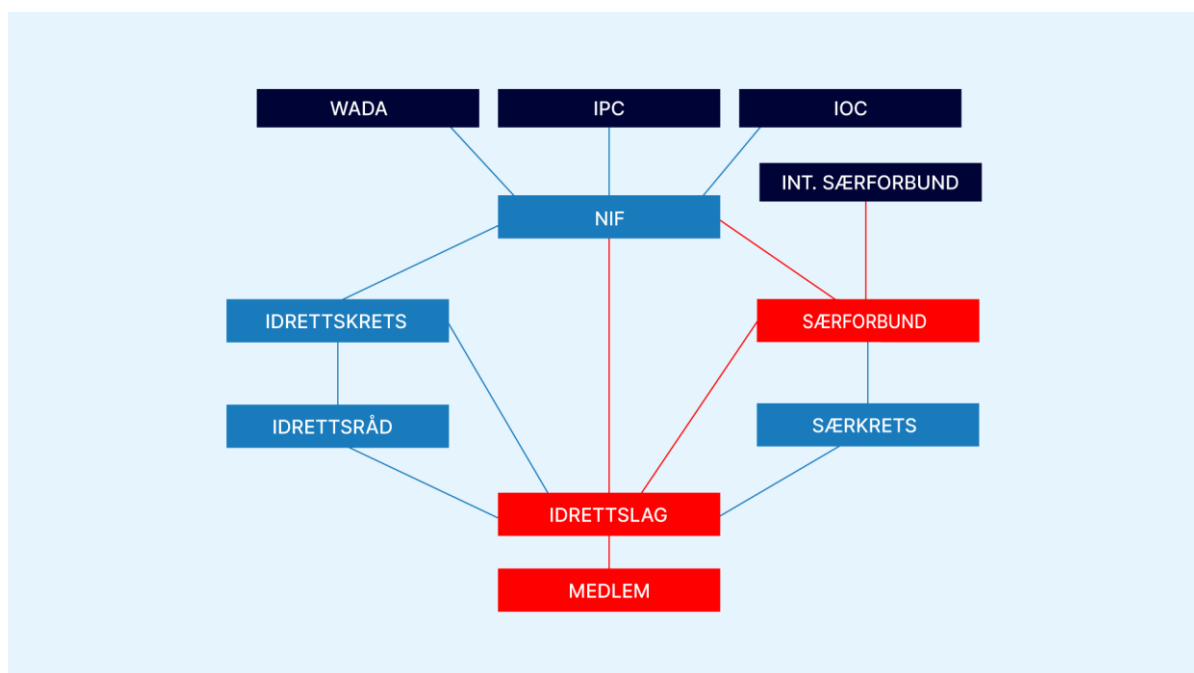
- NIF kårer årets idrettskommune. Samarbeidspartnere kan inviteres med, f.eks. KUD.
- NIF og KS bes jobbe sammen for å styrke samarbeidet mellom kommune og idrettsråd.
- Det gjøres en felles innsats for at idrettsrådene skal etablere/fornye sine samarbeidsavtaler med kommunene.
- Alle idrettsråd kan ta initiativ til en dialog-time hvert/annethvert år med kommunestyret.

Idrettsrådene

Idrettsrådene (IR) er et lokalt organisasjonsledd i norsk idrett, som spiller en viktig rolle både i idrettsorganisasjonen og i deres respektive kommuner. Oppgavene til idrettsrådet er beskrevet i NIFs lov, kapittel 8:

- (1) *Idrettsrådet skal arbeide for best mulige forhold for idretten i kommunen. Idrettsrådet skal være en arena for samarbeid mellom lagene, mellom lagene og de kommunale myndigheter og mellom lagene og idrettskretsen. Idrettsrådet skal være et idrettspolitisk organisasjonsledd med oppgaver primært på kommunalt og interkommunalt nivå.*
- (2) *Idrettsrådet skal:*
 - styrke idrettens rolle og rammevilkår i lokalsamfunnet,
 - foreta prioriteringer på vegne av idrettslagene, og utarbeide langsiktig prioriteringsliste for bygging av idretts- og nærmiljøanlegg,
 - fastsette tildelingskriterier for Lokale aktivitetsmidler (LAM) basert på Kulturdepartementets kriterier, NIFs krav og anbefalinger, samt lokale forhold.
- (3) *Idrettsrådet bør synliggjøre idrettens lokale omfang, samt utvikle lokale idrettspolitiske handlingsprogram basert på overordnet rammeverk og lokale behov.*
- (4) *Alle saker som er av felles interesse for idretten skal sendes til kommunen gjennom idrettsrådet.* NIFs lov (§ 8-2)

Idrettsrådene er organisert gjennom norsk idretts fellesidrettslige linje, og skal koordinere innspill fra alle idrettslagene til kommunen.

Figur 1 Organisasjonskart i norsk idrett

I Norge har vi 357 kommuner. Dessverre er det ikke operative idrettsråd i alle kommuner. Årsaken er at det enten er for få idrettslag til å ha behov for et idrettsråd, eller at idrettsrådet ikke har tilgang på frivillige nøkkelpersoner til å drifte det. I andre kommuner er idrettsrådet velfungerende og en viktig politisk aktør i kommunen på vegne av idrettslagene.

NIFs siste registrering ved utgangen i 2024 viser at norsk idrett har 328 idrettsråd.

Utvalget mener idrettsrådene kan deles inn i tre hovedkategorier, basert på deres funksjonalitet og aktivitetsnivå:

- Utviklingsorienterte
- Fungerende
- Inaktive

Dette er ikke en kategorisering som er forankret i norsk idrett, men utvalget mener den beskriver spekteret av funksjonalitet i idrettsrådene – som er nødvendig for å synliggjøre forskjellene mellom dem. Det er heller ikke tenkt som en statisk kategorisering, ettersom idrettsråd kan bevege seg mellom de ulike kategoriene – ofte basert på hvilke nøkkelpersoner som til enhver tid har roller i idrettsrådene.

Utviklingsorienterte idrettsråd

Utviklingsorienterte idrettsråd er velfungerende, og utfører alle oppgavene idrettsrådet skal levere på i henhold til [NIFs lov](#). Disse idrettsrådene kjennetegnes ved at de er aktive i kommunens idrettspolitikken – både som høringsinstans og i annet påvirkningsarbeid. Andre kjennetegn er at de har et tett samarbeid med kommunen, eksempelvis når det gjelder å prioritere og koordinere idrettslagenes innspill til kommunen. Dette samarbeidet er vanligvis forankret i en samarbeidsavtale mellom idrettsrådet og kommunen. De er synlige i lokalmedia og er en aktør som styrker idrettens rolle og rammevilkår i lokalsamfunnet, samtidig som de har tett oppfølging av idrettslagene sine.

Det er ikke uvanlig at idrettsråd i denne kategorien har administrative ressurser, ofte grunnet høyt antall idrettslag og særidretter tilsluttet idrettsrådet. Det finnes også mange utviklingsorienterte idrettsråd som er drevet på frivillig basis. Flere av de utviklingsorienterte idrettsrådene har kapasitet til politiske satsninger som idrettsråd i de andre kategoriene ikke har. Prosjekter for inkluderingsarbeid, folkehelsearbeid og aktivitetsutvikling i kommunene er eksempler på slike satsninger.

Fungerende idrettsråd

Idrettsråd som er fungerende, oppfyller de viktigste kravene i [NIFs lov](#). De avholder årsmøter og fordeler lokale aktivitetsmidler (LAM) til idrettslagene, som på mange måter er minimumskravet. Idrettsråd i denne kategorien kan ha et varierende samarbeid med kommunen sin. Noen har et etablert samarbeid, mens andre har mindre kontakt med kommunen. Disse idrettsrådene deltar tidvis på idrettskretsting og/eller svarer på høringer. Noen av de disse idrettsrådene løser mindre oppgaver for idretten på vegne av kommunen, eksempelvis fordeling av timer i kommunale idrettsanlegg.

Til tross for at de per definisjon er fungerende, oppfyller de primært minstekravet for organisasjonsleddet. De har kanskje ikke en sterk posisjon i idrettspolitikken i kommunen (det forekommer kanskje sjeldent viktige idrettspolitiske saker i

kommunen), og gjør kanskje heller ikke prioriteringer på vegne av idretten inn mot kommunen. De har få eller ingen satsninger, og tidvis heller ikke styremøter utenom fordeling av LAM. Det er typisk lav deltakelse fra idrettslagene på årsmøtet, og flere av idrettslagene har ikke et veldig bevisst forhold til idrettsrådets funksjon/rolle.

Samtlige av idrettsrådene i de store kommunene (>50 000 innbyggere) kan beskrives som utviklingsorienterte, og det er derfor kun idrettsråd i mellomstore (10 000 – 50 000 innbyggere) og små kommuner (<10 000 innbyggere) som havner i fungerende-kategorien.

Inaktive idrettsråd

Idrettsråd som er inaktive oppfyller ikke de viktigste kravene i [NIFs lov](#). De avholder ikke årsmøter, de gjennomfører ikke fordelingen av LAM til idrettslagene og/eller har ikke et valgt styre. En av de viktigste årsakene til at noen idrettsråd er inaktive er et lavt antall tilsluttede idrettslag. I NIFs lov er det presisert at i kommuner med mer enn tre idrettslag skal idrettslagene være tilsluttet et idrettsråd. Hele 68 kommuner har tre idrettslag eller færre. Det tilsvarer 19 % av landets kommuner. Disse har i så måte ikke et krav om et operativt idrettsråd i egen kommune, selv om noen av dem har ett. Hele 44 av landets idrettsråd har f.eks. ikke organisasjonsnummer i Brønnøysundregisteret.

Under følger en skjematisk oppsummering av hva som kjennetegner idrettsrådene i de tre kategoriene, sett opp mot kommunestørrelse. Dette er eksempler basert på erfaringer i utvalget.

Kjennetegn	Utviklingsorienterte idrettsråd	Fungerende idrettsråd	Inaktive idrettsråd
Store kommuner (>50 000 innbyggere)	-Nesten alle har daglig leder. -Kapasitet til satsinger. -Løser oppgaver for idretten på vegne av kommunen. -Politisk aktive i kommunen og idretten.	-Finnes ingen i dag.	-Finnes ingen i dag
Mellomstore kommuner (10 000 – 50 000 innbyggere)	-Flere har daglig leder. -Kapasitet til satsinger. -Noen løser oppgaver for idretten på vegne av kommunen. -Politisk aktive i kommunen og idretten.	-Drevet på frivillighet. -Har sjeldent kapasitet til satsinger. -Løser sjeldent små oppgaver for idretten på vegne av kommunen. -Tidvis politiske aktive i kommunen og idretten.	-Mangler ofte frivillige som kan drifte IR -Arrangerer ikke årsmøte hvert år -Fordeler sjeldent LAM -Har lite/ingen samarbeid med kommune -Deltar ikke idrettspolitisk
Små kommuner (<10 000 innbyggere)	-Drevet på frivillighet. -Kan ha daglig leder sammen med andre idrettsråd. -Har sjeldent kapasitet til satsinger. -Noen få løser små oppgaver for idretten på vegne av kommunen. -Politisk aktive i kommunen og idretten.	-Drevet på frivillighet. -Løser sjeldent små oppgaver for idretten på vegne av kommunen. -Tidvis politiske aktive i kommunen og idretten.	-Mangler ofte frivillige som kan drifte IR -Arrangerer ikke årsmøte hvert år -Fordeler sjeldent LAM -Har lite/ingen samarbeid med kommune -Deltar ikke idrettspolitisk -Har ofte 3 eller færre IL

Tabell 1 Kjennetegn for de ulike idrettsrådene, sett opp mot kommunestørrelse

A - Løypemelding - idrettsrådenes mulighet til å disponere inntil fem prosent av LAM til drift og felles tiltak for idretten

I dette kapittelet vil utvalget forsøke å svare ut punkt A i mandatet:

A - En løypemelding med statistikk og vurderinger av måloppnåelse knyttet til i hvilket omfang idrettsrådenes mulighet til å disponere inntil fem prosent av LAM til drift og felles tiltak for idretten har blitt benyttet i 2024.

Ettersom prøveordningen bare har eksistert i 2024 og halve 2023, har utvalget valgt å se på utviklingen fra det tidspunktet den trådte i kraft. Det har blitt gjort et betydelig arbeid for å samle inn data om idrettsrådenes bruk av midlene, men også om årsaker til at idrettsråd ikke har valgt å ta i bruk prøveordningen.

Denne innsikten vil være nyttig for idrettsstyret når NIF skal levere en endelig rapport på prøveordningen etter 2025.

Om ordningen

NIF mottar årlig en sum fra Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) til LAM, som finansieres over spillemidlene (overskuddet fra Norsk Tipping).

KUD fastsetter beløpet til den enkelte kommune basert på antall innbyggere i målgruppen (6-19 år) i kommunen ved årets start. Dette er basert på tall fra Statistisk Sentralbyrå (SSB). Det er idrettsrådene i den enkelte kommune som fordeler midlene til idrettslag.

Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til aktivitet og deltakelse i medlemsbaserte lag og foreninger som driver idrett eller fysisk aktivitet for barn og ungdom. Det er lagenes primæraktiviteter som skal støttes. Ordningen skal understøtte den frivillige innsatsen i lagene og bidra til å holde kostnadene ved deltakelse i idrett og fysisk aktivitet nede.

Tilskuddsmidlene skal i all hovedsak tilfalle og utbetales til lagene. Inntil 5 % av midlene kan, som en prøveordning for årene 2023 til 2025 benyttes til aktiviteter i regi av idrettsrådene, dersom kommunene bidrar med minst samme beløp.

Idrettsråd som på årsmøtet eller ekstraordinært årsmøte har vedtatt å benytte inntil 5 % av tildelt beløp til drift av og/eller aktiviteter i regi av idrettsrådet, og som har tilsvarende beløp fra kommunen, kan ta ut denne andelen før den videre fordelingen til idrettslagene. Demokratiet i idretten er ivaretatt ved at det er idrettslagene selv som vedtar om ordningen skal tas i bruk på idrettsrådets årsmøte.

NIF skal rapportere til KUD innen 15. februar 2025. [Rapporten](#) skal inneholde en vurdering av hvordan tilskuddsordningen fungerer, inkludert hvordan det fungerer for idrettsrådene å bruke inntil 5 % av LAM til drift, samt omfanget av bruken av denne prøveordningen. NIF vil derfor kunne innhente erfaringer fra idrettsråd og idrettskretser gjennom dialog og undersøkelser.

Idrettsrådenes bruk av prøveordningen

Idrettsrådene har ifølge NIFs lov som oppgave å sette tildelingskriterier og utføre tildeling av LAM. Kriteriene skal baseres på KUDs kriterier for midlene, NIFs anbefalinger, og lokale forhold. De har altså også muligheten til å avsette inntil 5 % av LAM til drift eller felles tiltak, gitt at kommunen stiller med tilsvarende beløp og at dette blir vedtatt på årsmøtet.

Det er tildelt LAM i 357 kommuner til de respektive idrettsrådene. I de kommunene hvor idrettsrådet er inaktivt – enten fordi det er for få idrettslag eller at idrettsrådet ikke har gjennomført årsmøter og hatt aktivitet – er det idrettskretsen som har ansvar for å gjennomføre fordelingen til lagene. Idrettskretsen har også et årlig oppfølgingsansvar for å sikre at idrettsrådene forholder seg til gjeldende retningslinjer for tildeling, samt at det benyttes et riktig tallgrunnlag når de gjør sine vurderinger.

Idrettsrådene er veldig forskjellige i sin organisering, virke og størrelse. I store bykommuner har idrettsrådene typisk flere årsverk, og løser oppgaver for kommunen utover det som er nedfelt i NIFs lov. De har ofte flere finansieringsmuligheter og tar på seg prosjektoppdrag. I mindre kommuner er idretten mer preget av frivilligheten, således også idrettsrådene, og deres aktivitetsnivå varierer. Behovet for ekstra finansiering for å utføre oppgavene varierer også fra idrettsråd til idrettsråd, men felles for alle som har behov for ekstra finansiering er at denne i størst mulig grad må være forutsigbar og stabil.

Forutsetningene for å ta i bruk prøveordningen er med andre ord varierende fra idrettsråd til idrettsråd. Enkelte har ikke fått med seg at det finnes en slik mulighet, mens andre har allerede prøvd ut ordningen i to år.

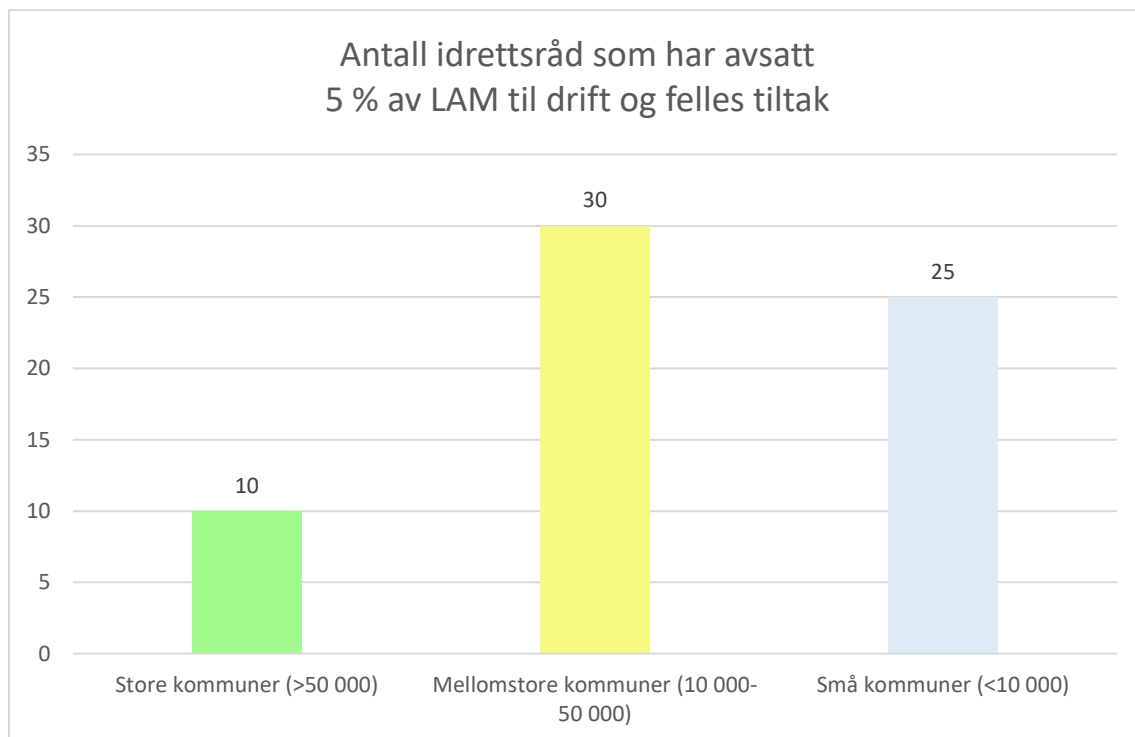
Fordeling mellom de ulike kommunestørrelsene

Utvalget har siden slutten av 2024 sett på hvilke idrettsråd som har tatt ut LAM til drift eller felles tiltak for idretten, hvilke summer det er snakk om, hvordan fordelingen mellom ulike idrettsråd er og hvorfor mange idrettsråd har valgt å ikke ta i bruk prøveordningen.

Vi har fordelt idrettsrådene basert på kommunens innbyggertall:

- Store kommuner, flere enn 50 000 innbyggere
- Mellomstore kommuner, 10 000 – 50 000 innbyggere
- Små kommuner, færre enn 10 000 innbyggere

Innledningsvis ser vi tydelig at idrettsrådene i de store (>50 000 innbyggere) og mellomstore kommunene (10 000 – 50 000 innbyggere) har relativt sett størst effekt av å ta i bruk ordningen. Årsaken er at midlene som er mulig å sette av til drift eller felles tiltak er veldig små i de minste kommunene. Eksempelvis tilsvarer 5 % av LAM rundt kr 45.000 i kommunene med rundt 10 000 innbyggere, som totalt vil tilsvare kr 90.000 - gitt at kommunen stiller med tilsvarende beløp - til idrettsrådet. For en kommune med 50 000 innbyggere vil det samlede beløpet være rundt kr 440.000. Det er altså en betydelig økonomisk forskjell mellom små og mellomstore idrettsråd dersom de ønsker å bruke penger på ansatte for å styrke driften eller initiere felles tiltak for idretten.

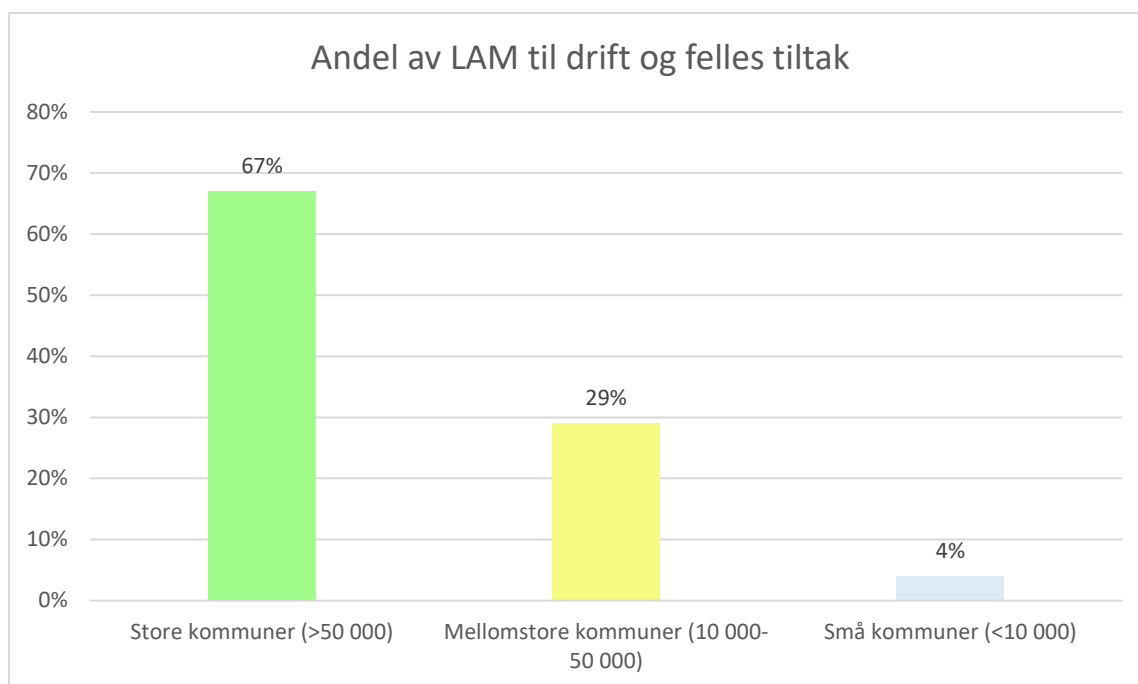

Figur 2 Fordeling mellom idrettsråd i de tre kommunestørrelsene.

Ettersom prøveordningen med å sette av inntil 5 % av LAM til drift av idrettsrådet eller felles tiltak for idretten først trådte i kraft i 2023, var det ikke overraskende at det kun var 24 idrettsråd som hadde rukket å vedta en slik ordning på årsmøtet samme år. Dette utgjorde kr 2.119.628 av totalt kr 22.335.000 som var mulig å sette av dersom samtlige 358 idrettsråd hadde tatt i bruk 5 % av LAM.

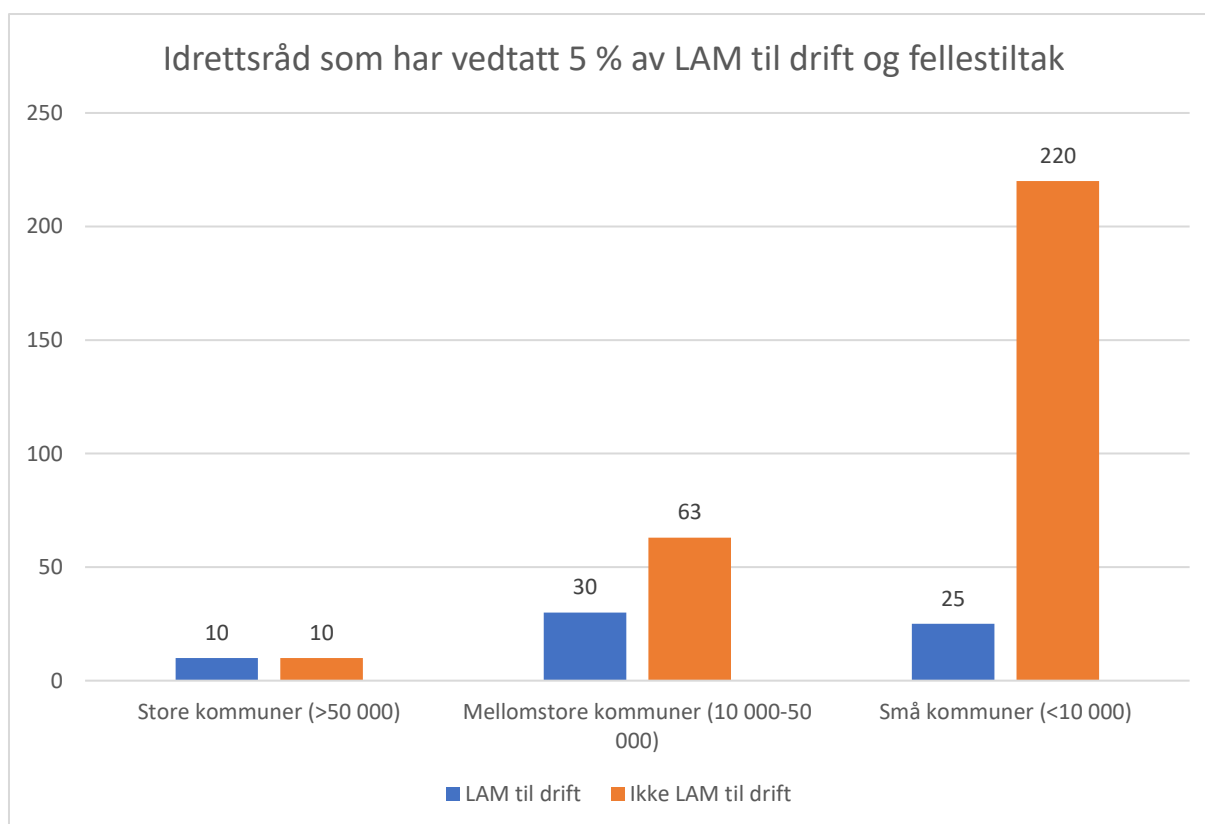
Antall idrettsråd som tok i bruk prøveordningen økte til 65 i 2024, og da ble det satt av kr 6.461.002 fra LAM. Dette tilsvarte i gjennomsnitt 3,78 % av totale LAM i idrettsrådene som valgte å ta i bruk prøveordningen.

Selv om fordelingen blant de 65 idrettsrådene som har tatt ut LAM til drift og felles tiltak er noenlunde jevn mellom de tre størrelseskategoriene (Figur 2), står de ti største idrettsrådene for 67 % av de totale midlene som er hentet ut gjennom prøveordningen. Årsaken er at befolkningstallet mellom 6 – 19 år i de store kommunene er veldig høyt, som igjen fører til høyere tildeling av LAM årlig. Dette betyr også at dersom idrettsrådene i de store kommunene enten tar ut de fulle fem prosentene av LAM eller velger å redusere beløpet, vil det få store utslag på den samlede summen tatt ut av LAM til drift eller felles tiltak til idretten.

Figur 3 Prosentandel av total LAM tatt ut til drift eller felles tiltak, fordelt på kommunestørrelse.

Utvalget har også sett på hvor stor andel av idrettsråd i hver enkelt kategori som har tatt i bruk ordningen (Figur 4). Det er gjort en sammenligning med antall idrettsråd som har tatt i bruk ordningen og de som ikke har tatt i bruk ordningen.

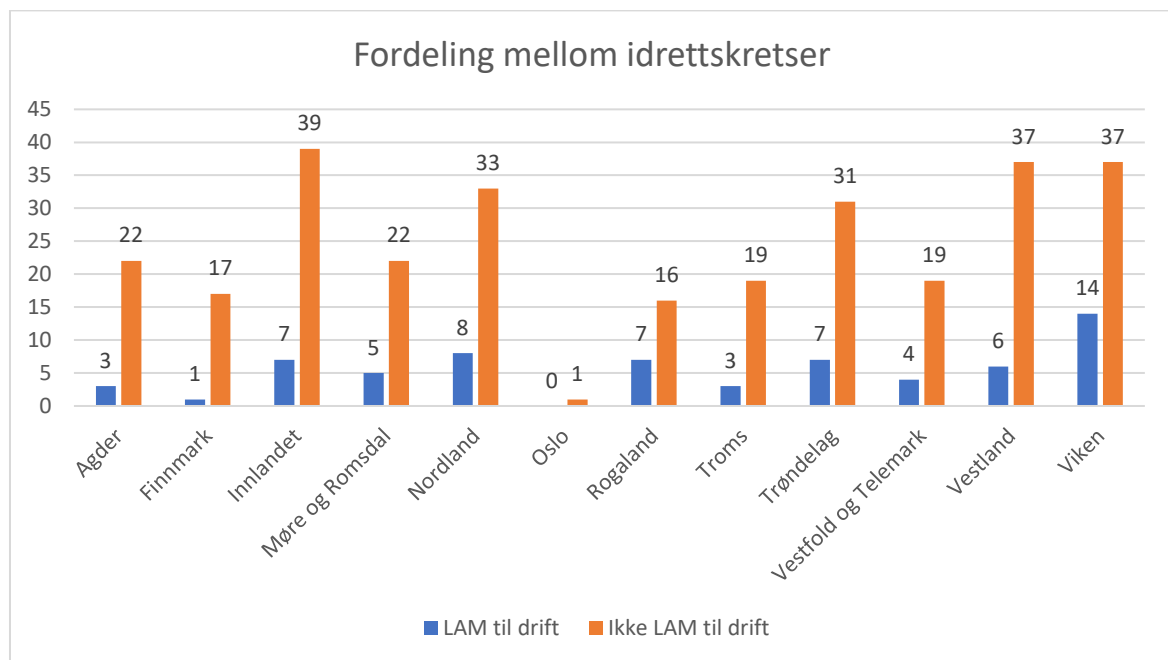
Figur 4 IR som har tatt ut LAM til drift og felles tiltak, sammenlignet med IR som ikke har tatt ut LAM.

Halvparten av idrettsrådene i de største kommunene har benyttet prøveordningen i løpet av 2024, rundt en tredjedel av idrettsrådene i de mellomstore kommunene har

benyttet muligheten, mens ca 10% av idrettsrådene i de minste kommunene har tatt i bruk ordningen.

Ettersom summen idrettsrådene i de minste kommunene kan ta ut i snitt er ca. kr 10.000 (kr 20.000 inkl. kommunens bidrag), er det begrenset hvilke tiltak disse midlene kan utløse. Idrettsrådene i de minste kommunene er også mer basert på frivillighet, og mange av dem rapporterer at de ikke kjente til ordningen eller har rukket å ta stilling til den.

Fordeling mellom idrettskretser

Figur 5 Spredning i IR som har tatt i bruk ordningen, fordelt på idrettskrets.

Fordelingen av idrettsråd som har tatt i bruk ordningen er relativt jevn på tvers av idrettskretsene. Viken har flest idrettsråd med 14, mens Finnmark bare har ett idrettsråd som har tatt den i bruk. Oslo er vanskelig å sammenligne med de andre kretsene, da de både er et idrettsråd og en idrettskrets, og har dermed finansiering fra spillemidlene i motsetning til andre idrettsråd.

Fordeling basert på sentralitetsindeksen

Vi har også sett på hvordan idrettsrådene som har tatt i bruk ordningen er fordelt basert på kommunenes sentralitet i [SSBs sentralitetsindeks](#).

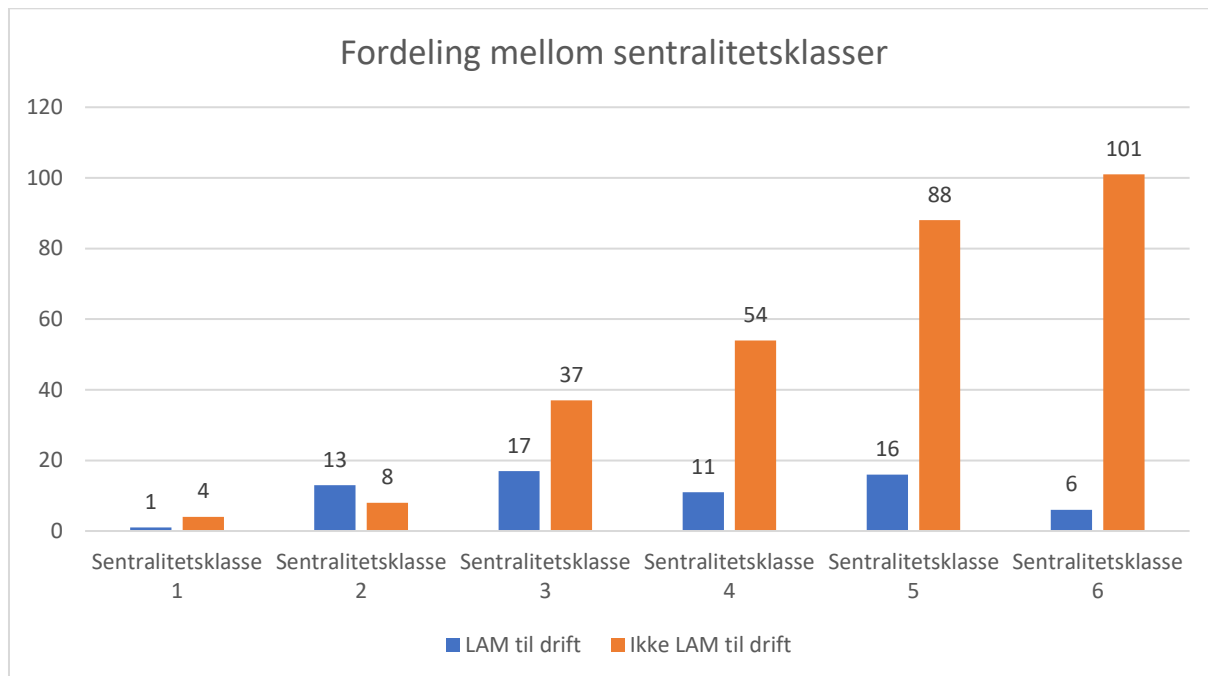
Indeksen er basert på tilgang til arbeidsplasser og servicefunksjoner fra hver enkelt av landets om lag 13 500 bebodde grunnkretser. Den settes sammen av to delindekser:

- Hvor mange arbeidsplasser kan de som bor i hver enkelt grunnkrets nå med bil i løpet av 90 minutter.*
- Hvor mange servicefunksjoner kan de som bor i hver enkelt grunnkrets nå med bil i løpet av 90 minutter.*

Antallet blir vektet, slik at en arbeidsplass eller servicefunksjon som ligger nært bostedet teller mer enn en som ligger lenger unna. Det tas altså hensyn til at avstand har en kostnad, eller at det ligger en motstand i avstand.

(SSB, 2020).

Kommunene rangeres mellom 1 og 6, der 1 er mest sentral.

Figur 6 Spredning på IR som har tatt i bruk ordningen, fordelt på sentralitetsklasse.

Vi ser at det er flere idrettsråd i kommuner i klasse 2 som har tatt i bruk ordningen, sammenlignet med de som ikke har tatt den i bruk i samme klasse. Det er også en relativt stor andel av idrettsrådene i klasse 1 og 3 som har tatt i bruk ordningen, mens andelen blir lavere for hver klasse i de tre siste klassene. Hele 63 % av idrettsråd i de tre mest sentrale kommune-klassene har tatt i bruk ordningen, mens bare 14 % av idrettsråd i de minst sentrale kommune-klassene har valgt det samme.

Dette støtter opp om inntrykket av at idrettsrådene i mindre sentrale kommuner er mer preget av frivillighet, har færre driftsoppgaver, færre satsingsprosjekter, mindre politiske innsatsområder og representerer færre idrettslag enn idrettsråd i større og/eller mer sentrale kommuner. Idrettsrådene i mindre sentrale kommuner kan i gjennomsnitt hente ut mindre kronebeløp til drift og felles tiltak fra LAM, og har kanskje heller ikke behov for ekstra finansiering utover dagens muligheter.

Idrettsråd som ikke har tatt i bruk ordningen

Det er fremdeles et flertall av idrettsråd som ikke har valgt å ta i bruk prøveordningen med inntil 5 % av LAM til drift og felles tiltak for idretten. Ettersom dette er en prøveordning, vil det trolig være noen idrettsråd som venter til dette eventuelt blir en permanent ordning før de benytter seg av den, grunnet forutsigbarheten. Videre er det også mange idrettsråd – særlig de som primært er driftet på frivillig basis – som ikke har rukket å få med seg eller satt seg inn i prøveordningen og mulighetene som finnes.

NIF har ved flere anledninger hentet tilbakemeldinger fra idrettsråd om hvorfor de ikke har tatt ordningen i bruk. I idrettsrådsundersøkelsen 2024 svarte 106 idrettsråd på spørsmål om prøveordningen. Eksempler på svar fra undersøkelsen er:

- De/årsmøtet vil at midlene skal tilfalle idrettslagene. Eksempelvis sier Stad idrettsråd: *Idrettslagene trenger hver krone de kan få til drift, så idrettsrådet ønsker ikke redusere tilskudd til lagene.*
- De har lite aktivitet eller er dekket av frivillig innsats, og ikke behov. Eksempelvis sier Karlsøy idrettsråd: *Vi trenger ikke noe da vi er på frivillig basis. Ingen utgifter.*
- Et lite beløp ville ikke ha utgjort stort.
- De har tilstrekkelig finansiering fra kommunen, idrettskretsen eller stiftelser. Eksempelvis sier Stryn idrettsråd: *Klarer oss med det kommunale tilskuddet (8 500 kr/år).*
- De har ikke tilsvarende beløp fra kommunen.

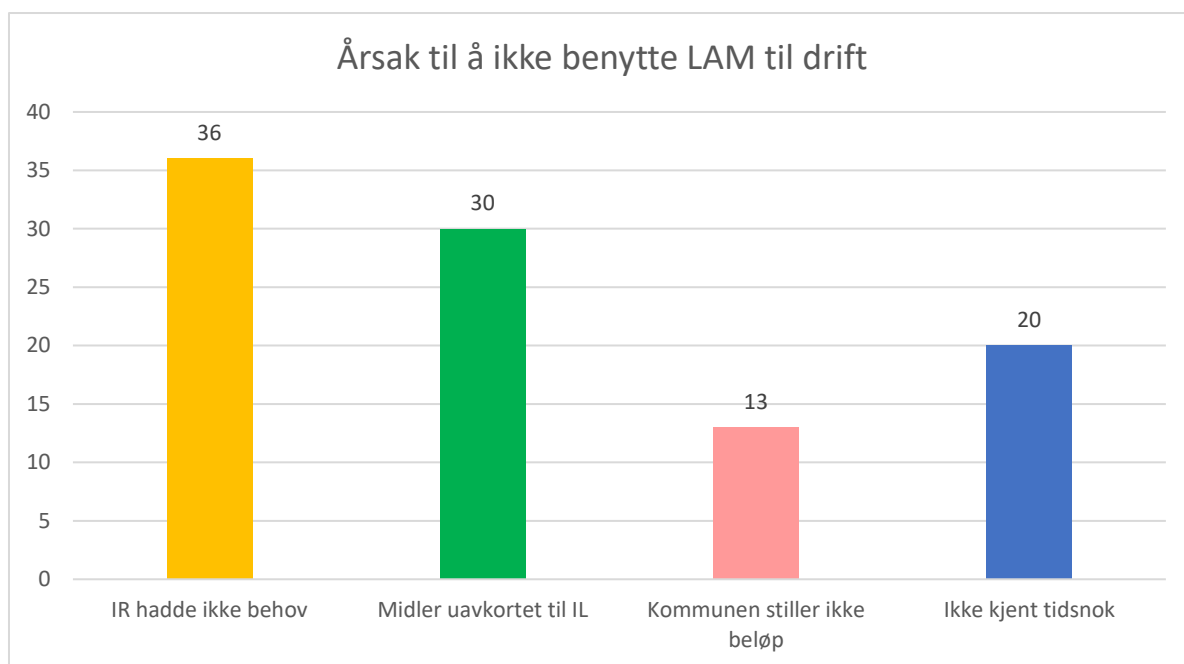
I tillegg sendte NIF ut et enkelt spørreskjema via idrettskretsene til alle idrettsråd som ikke har tatt i bruk ordningen for å spørre om:

1. Årsak til at det ikke har blitt aktuelt hos dem
2. Om de har planer om å ta i bruk inntil 5 % av LAM i 2025

99 idrettsråd som ikke har tatt i bruk ordningen svarte. Det tilsvarer 1/3 av alle idrettsråd som ikke har tatt i bruk ordningen, og alle tre størrelseskategorier er representert i utvalget. Svarene om årsak kan oppsummeres i fire hovedkategorier:

1. IR hadde ikke behov: Idrettsrådet har ikke behov for ekstra midler, enten fordi de ikke har store utgifter, de har nok penger i reserve, eller eventuelt tilstrekkelig finansiering fra før.
2. Midler uavkortet til IL: Idrettsrådet ønsker ikke at LAM skal gå til drift, men heller gå direkte til idrettslagene. Det kan være styret eller idrettslagene selv på årsmøtet som mener dette.
3. Kommunen stiller ikke beløp: Idrettsrådet oppgir at de ikke får kommunen med på å stille med tilsvarende beløp for å klare å sette av inntil 5 % av LAM.
4. Ikke kjent tidsnok: Idrettsrådet oppgir at de ikke har rukket å ta stilling til å ta i bruk ordningen.

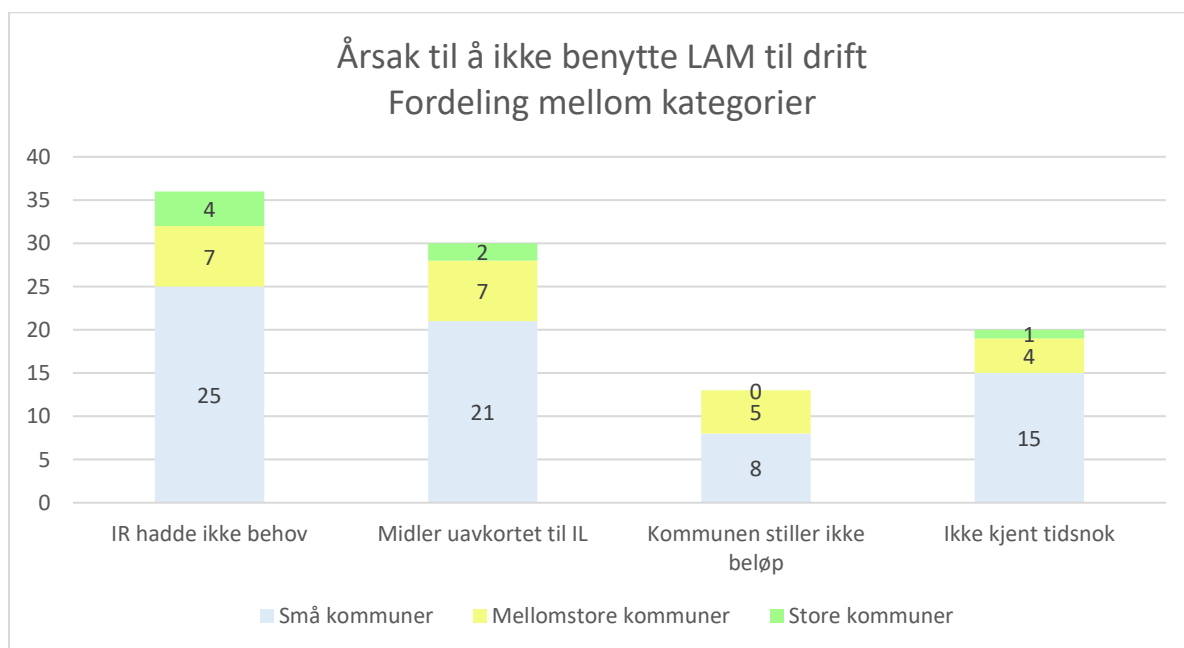
Flere idrettsråd oppgir to eller flere årsaker til at de ikke har tatt i bruk ordningen. Av praktiske hensyn har NIF valgt å plassere dem i én kategori som representerer det de la mest vekt på i sin besvarelse. Eksempelvis er det flere av idrettsrådene som har svart at idrettsrådet ikke hadde behov for å bruke LAM til drift eller felles tiltak, og som dermed synes det er naturlig å la pengene gå direkte til idrettslagene. I dette konkrete tilfellet vil vi plassere dem i *IR hadde ikke behov*, i stedet for *Midler uavkortet til IL*, selv om begge kunne vært dekkende.

Figur 7 Fordeling mellom årsaker til å ikke ta i bruk ordningen.

IR hadde ikke behov og Midler uavkortet til IL er de to dominerende årsakene idrettsrådene oppgir for at de ikke har benyttet seg av prøveordningen. Flere av dem har i tillegg svart begge delene når de oppgir årsak. Av de 66 idrettsrådene som har svart én av de to nevnte årsakene, er det bare 15 som har oppgitt at de har planer om å benytte ordningen i 2025, mens syv idrettsråd er usikre.

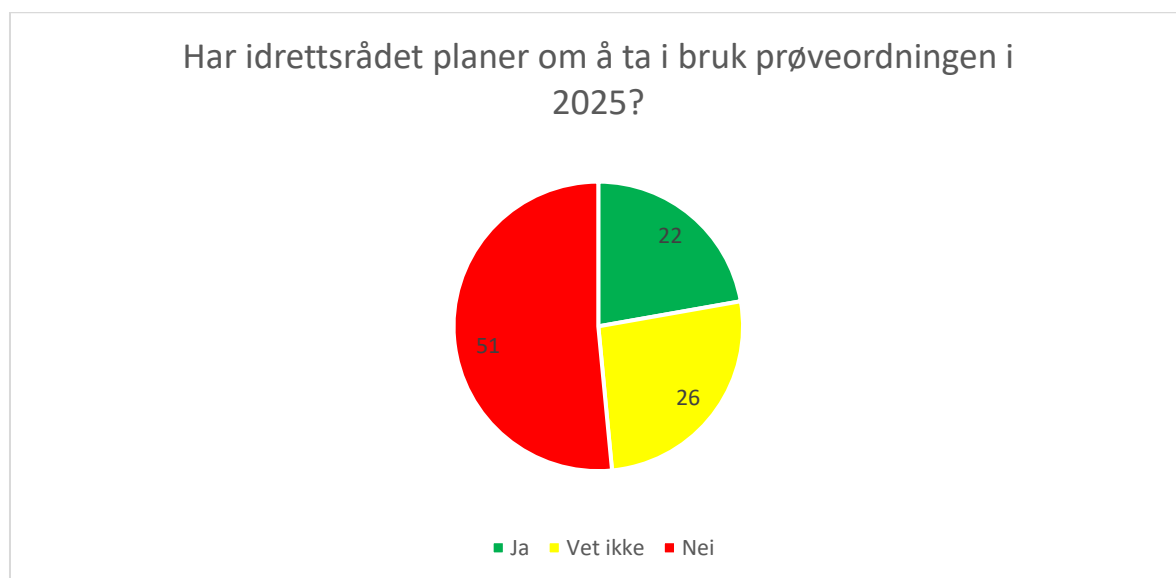
Det er som tidligere nevnt mange idrettsråd som ikke har rukket å innføre prøveordningen i løpet av de to første årene. Disse idrettsrådene har ikke fanget opp informasjon om muligheten, samtidig som de må skaffe tilsvarende sum fra kommunen og fått vedtatt ordningen på årsmøtet. Det er primært små idrettsråd som rapporterer om dette.

Figur 8 Fordeling årsak til å ikke ta i bruk ordningen, med kommunestørrelse illustrert.

Når vi ser videre på fordelingen mellom de tre størrelseskategoriene, kommer det frem at ingen av idrettsrådene i de store kommunene rapporterer om at kommunen ikke stiller med nødvendig beløp. Det er primært idrettsrådene i de små og mellomstore kommunene som melder at en krevende kommuneøkonomi setter en stopper for at de har muligheten til å ta i bruk ordningen. Samtidig melder flere av de samme idrettsrådene at kommunene stiller med en kommunalt ansatt som sekretær for idrettsrådet, samt de at stiller møtelokaler tilgjengelig vederlagsfritt. Kommunene stiller med andre ord opp med bidrag utenom direkte pengeoverføringer, men som ikke blir tellende i en slik ordning – der kravet er at kommunen skal stille med pengebeløp tilsvarende summen fra LAM. Det virker ikke som om idrettsrådene har noen utsikter til å få mer midler fra sine kommuner, heller mindre, i en tid med kommunale nedskjæringer.

Et viktig spørsmål idrettsrådene som så langt ikke har tatt i bruk ordningen måtte svare på, var om de hadde planer om å innføre ordningen i 2025.

Figur 9 Fordeling mellom IRs intensjoner om å ta i bruk ordningen i 2025.

Som vi ser at figur 9, har over halvparten av respondentene ikke planer om å innføre ordningen i 2025, mens under en fjerdedel har svart «Ja». I underkant av en fjerdedel har svart at de er usikre. Basert på funnene om at de vanligste årsakene til å ikke ta i bruk ordningen er at idrettsrådet ikke har behov eller at idrettsrådet ønsker at midlene skal uavkortet til idrettslag, er det ikke uventet at «Nei» har størst vekt i figur 9. De to nevnte årsakene endrer seg trolig ikke på kort sikt for idrettsråd som har svart det, da er det naturlig å krysse av for «Nei» eller «Vet ikke» på dette spørsmålet.

Idrettsråd som har tatt i bruk ordningen

For noen av idrettsrådene har «inntil 5 %-midlene» utgjort en del, men for de fleste har det utgjort relativt små beløp. Midlene har blitt brukt til tiltak som f.eks. delfinansiering av en stillingsressurs eller honorarer, til administrative utgifter, møteplasser for idrettslag, deltakelser på kurs og konferanser eller avvikling av medlemskontingenten fra idrettslag til idrettsråd. Noen idrettsråd har kunne opprettholde aktivitetstiltak som ferietilbud eller etter skole-tilbud. Noen har opplevd at midlene har gitt dem større grad av økonomisk romslighet og trygghet.

Eksempelvis opplyser Halden idrettsråd at midlene har bidratt til *Ansettelse av en 30 % stilling som skal jobbe med inkluderingsprosjektet "Sammen om Halden" og bidra i drift av Halden Arena.*

Enkelte idrettsråd er positive til å anvende disse midlene til ansettelser, men er avventende til ordningen ev. blir permanent. Kristiansund idrettsråd og Hustadvika idrettsråd i Møre og Romsdal, har gått sammen om å ansette en person som gjør de administrative oppgavene for begge idrettsrådene. Dette er en modell som kan bli utbredt dersom ordningen blir permanent.

Idrettskretsen har ansvar for å følge opp idrettsrådene, også med tanke på å ta i bruk prøveordningen. Det er vanlig at kretsen i særlig grad følger opp idrettsråd som drives av frivillig innsats eller som generelt har behov for veiledning grunnet manglende kjennskap og erfaring i idrettsrådsarbeidet. NIF har innhentet erfaringer fra idrettskretsene i løpet av høsten 2024 for å supplere idrettsrådenes egne tilbakemeldinger. Her er noen eksempler fra idrettskretsenes tilbakemeldinger om bruk av midlene og hvilken nytte de har gjort:

1. Agder idrettskrets: *Her i Agder har blant anna ett IR som følge av denne ordninga kunne ansette ei i 50% stilling, det har vore eit stort løft for idrettsrådsarbeidet. Sist veke vedtok dei å auke stillingsprosent til full stilling. Uten denne 5% støtta hadde det ikkje vore muleg å få til. Her er eit par mindre idrettsråd som har kunna få hjelp til adm. som følge av dette. Så for fleire er det viktig å vidareføre dette med støtte, om det vert vidareføring av denne ordningen eller tilsvarande støtte i evt ny ordning er ikkje veldig viktig, men å ta det heilt vekk når prøveperioden er ute ville vere veldig uheldig. Vi var på kommuneturne sist veke. Samme der, eit av største IR her som ikkje har ansattressurs som vil få det på plass ved hjelp av denne ordninga om den held fram.*
2. Møre og Romsdal: *Vi har fått tilbakemeldinger fra flere idrettsråd om at de ønsker se på den modellen vi har i Kristiansund og i Hustadvika med felles ansatt. Og vi har vel tro på at vi kan få inn noen til i løpet av året.*
3. Innlandet: *Ett idrettsråd bruker det som tilskudd stilling som aktivitetskonsulent/ aktivitetsguide. Et par idrettsråd bruker midler til et "alle med"-fond hvor idrettslag ubyråkratisk kan søke på vegne av de som trenger der, noen til ren drift og deltakelse på nasjonale (tilbakemeldinger at de er for dyre) og andre møter på regionalt nivå. Ett idrettsråd gir ut er pris til en ungdom som har utmerket seg positivt i det lokale idrettsmiljøet - en blanding av kommunale midler og idrettsrådets driftsmidler.*
4. Vestland: *Bergen idrettsråd har tatt ut størst sum i landet fra prøveordningen. Pengene har blant annet gått til å fjerne medlemskontingenten idrettslag har betalt idrettsrådet.*

Idrettskretsene virker positive til at idrettsrådene har tilgang på en relativ forutsigbar finansiering for å styrke sitt arbeid, gitt at prøveordningen blir permanent.

At idrettsrådet kan benytte inntil 5% til drift og aktiviteter gjør at de kan få mer ressurser til å håndtere viktige oppgaver som kommer idretten lokalt til gode. Det gir

dem også et insentiv og en «brekkstang» til å utløse kommunale midler. Midlene er viktige for å anerkjenne arbeidet som idrettsrådene gjør, og for å styrke dem slik at de kan gjøre enda mer lokalt opp mot kommunene og ut mot idrettslagene. Ikke minst styrker det rollen idrettsrådene kan ha på vegne av idrettslagene overfor kommunen.

I kapittel D presenteres anbefalinger om veien videre for ordningen og øvrige finansieringsmuligheter.

B - Vurderinger av organisasjonsnivåenes oppfølging av handlingsplanen for idrettsrådenes legitimitet og anerkjennelse, effekten av dette og behov for justeringer i handlingsplanen

I 2021 opprettet idrettsstyret en arbeidsgruppe som utarbeidet et forslag til en omfattende handlingsplan for at idrettsrådenes legitimitet og anerkjennelse kunne styrkes i idretten og ut mot kommunene. Denne handlingsplanen ble behandlet og støttet i idrettsstyret (sak 169, møte nr. 20, 2019 – 2021).

En del av mandatet til dette idrettsrådsutvalget er å gjøre en vurdering av organisasjonens oppfølging av denne handlingsplanen. Utvalget har gjennomgått data og snakket med relevante ansatte og tillitsvalgte i NIF og idrettskretser for å få et bilde av den helhetlige måloppnåelsen.

Innledningsvis ble det, særlig de fagansatte i kretsene, knyttet usikkerhet til forankringen av planen i organisasjonen. I en uoffisiell spørreundersøkelse blant idrettskretsene, fremkom følgende:

- tre svarte at de med sikkerhet kjente til handlingsplanen og tiltakene som omhandlet deres idrettskrets.
- fire svarte at de ikke kjente til handlingsplanen eller tiltakene spesifikt.
- tre idrettskretser besvarte ikke, eller svarte at de var usikre.

Utvalget mener at handlingsplanen kun har verdi dersom organisasjonen bruker den. Til tross for noe manglende forankring, er mange av målene ivare tatt på en god måte. Trolig har «Fagteam idrettsråd» (NIF og idrettskretsene sitt felles fagteam) spilt en viktig rolle i den positive utviklingen på idrettsrådenes legitimitet og anerkjennelse, samt på forenklingen av idrettsrådenes hverdag.

Utvalget handlingsplanens måloppnåelse med utgangspunkt i at de ulike org. leddene besvarer spørsmål de i liten grad var forberedt på eller har hatt anledning til å måle nøyaktig i forkant. Utvalget har heller ikke hatt ressurser til å kontrollere utførelsen av tiltakene, og svarene i samtaler mellom NIF og idrettskretsene på administrativt nivå er grunnlaget for utvalgets vurderinger.

Under følger en oppsummering av punktene i handlingsplanen (og vurdering av måloppnåelse/gjennomføring av tiltak), med fordeling mellom org. ledd:

NIF sentralt

Idrettsrådskonferanse

Tiltak: NIF skal arrangere nasjonal idrettsrådskonferanse hvert 4. år. Neste gang i 2022. Det nedsettes en programkomite som skal utarbeide program for konferansen ut fra dagsaktuelle tema og fagtema som er av interesse for alle idrettsråd. NIF og idrettskretser må finne økonomiske incentiver som gjør at alle idrettsråd ønsker, og har mulighet til, å delta. Det etableres et mål om at 2/3 av idrettsrådene deltar fysisk eller digitalt på konferansen. Idrettsstyret og NIFs ledelse deltar. Erfaringene fra første konferanse vil sin noe om behov for hyppighet/intervall for kommende konferanser.

Vurdering

I punkt C i denne rapporten presenteres en evaluering av konferansen. Både i 2022 og 2024 ble konferansen arrangert som en «Anlegg- og idrettsrådskonferanse». En programkomite har hatt ansvaret for innholdet.

NIF har deltatt fra idrettsstyret og fra NIFs administrative ledelse på begge konferansene.

Til tross for at konferansen har vært godt besøkt, er ikke målet om fysisk eller digital deltakelse fra 2/3 av idrettsrådene oppnådd. Ettersom konferansen kun har blitt gjennomført med fysisk oppmøte, er dette naturligvis utslagsgivende for deltakelsen. Kostnader til reise og opphold er sannsynlige årsaker til manglende oppmøte. Dersom konferansen hadde blitt avholdt som en hybrid variant, er det trolig at flere ville ha deltatt.

I 2022 deltok 116 personer fra 64 idrettsråd, mens i 2022 deltok 103 personer fra 59 idrettsråd.

Til tross for en lavere deltakelse enn ønsket, vurderes dette tiltaket som gjennomført på en tilfredsstillende måte.

Se kapittel C for utfyllende evaluering av konferansene.

Møteplasser

Tiltak: Idrettsstyret skal vurdere hvordan idrettsrådene kan inkluderes på andre møteplasser som NIF har ansvar for, herunder hvordan informasjonsflyten fra NIF til idrettsrådene kan bedres.

Vurdering

NIF hadde under covid-perioden færre fysiske møteplasser. De viktigste møteplassene er idrettstinget og ledermøtene, der sistnevnte arrangeres de år hvor det ikke er idrettsting. Disse møteplassene er regulert i NIFs lov, og det er representanter fra særforbund og idrettskretser som deltar. I tillegg har det vært arrangert noen ledersamlinger, som har en mer uformell karakter, men her har heller ikke idrettsrådene hatt en naturlig plass. Det har vært representanter fra idrettsråd på for eksempel norsk idrettspolitisk arena (NIPA). Dialogen med idrettsrådene går via idrettskretsene og ikke direkte fra NIF.

Det skal nevnes at flere idrettskretser stiller med minimum én idrettsrådsrepresentant på idrettstinget.

Enklere lovnorm for idrettsråd

Tiltak: NIF utarbeider en «lovnorm for Enklere idrettsråd» etter mal fra «lovnorm for Enklere idrettslag», som f.eks. idrettsråd med 10 eller færre idrettslag kan benytte. Med 11 idrettslag må hvert lag bidra med bare 1 person hver for å fylle det minimum av tillitsvalgte som kreves i loven.

Vurdering

Idrettstinget 2023 vedtok å be idrettsstyret om å etablere en prøveordning frem til idrettstinget 2027 med en forenklet lovnorm for idrettsråd med færre enn 15 tilsluttede idrettslag. Ordningen medfører følgende:

- Idrettsråd som er omfattet av ordningen skal (trenger?) ikke ha kontrollutvalg eller valgkomité.
- Fleksibilitet mht. antall styremedlemmer som skal velges, men et minsteantall på tre medlemmer (leder, nestleder og minst ett styremedlem).

Idrettsstyret vedtok forenklet lovnorm for idrettsråd i samsvar med dette. NIF har, i samarbeid med idrettskretsenes fagansatte, [utarbeidet maler og veiledere for idrettsrådene til å ta i bruk prøveordningen](#).

Utvalget vurderer at tiltaket er gjennomført i henhold til handlingsplanen.

Oppfølgingsplan og innsiktsarbeid

Tiltak: NIF sitt fagteam for idrettsråd (som p.t. består av fagansatte fra de 12 idrettskretsene og NIF) utarbeider en oppfølgingsplan som idrettskretsene skal følge overfor sine idrettsråd. I tillegg utarbeides informasjon om blant annet tall på størrelse, frivillig innsats, verdiskapning etc for hvert idrettsråd som de enkelt kan bruk overfor kommunen for å synliggjøre idrettens omfang og samfunnsrolle.

Vurdering

Fagteamet har utarbeidet oppfølgingsplan og samhandlingsplan med andre fagteam, blant annet på områdene «politisk påvirkning» og «anlegg». Idrettskretsene har ved behov bistått idrettsrådene gjennom å formidle statistikk og innsikt om blant annet medlemstall, frivillig innsats og verdiskapning. Særlig ble det lagt ned en grundig innsats i forbindelse med kommune- og fylkesvalget i 2023.

Eksempel:

Troms idrettskrets: «Vi utarbeider en presentasjon for hvert idrettsråd årlig med utdrag fra NIFs innsikt- og analyseplattform som de får tilsendt og kan bruke i møter med kommuner. I tillegg bistår idrettskretsene med opplæring eller møtedeltakelse med kommunen».

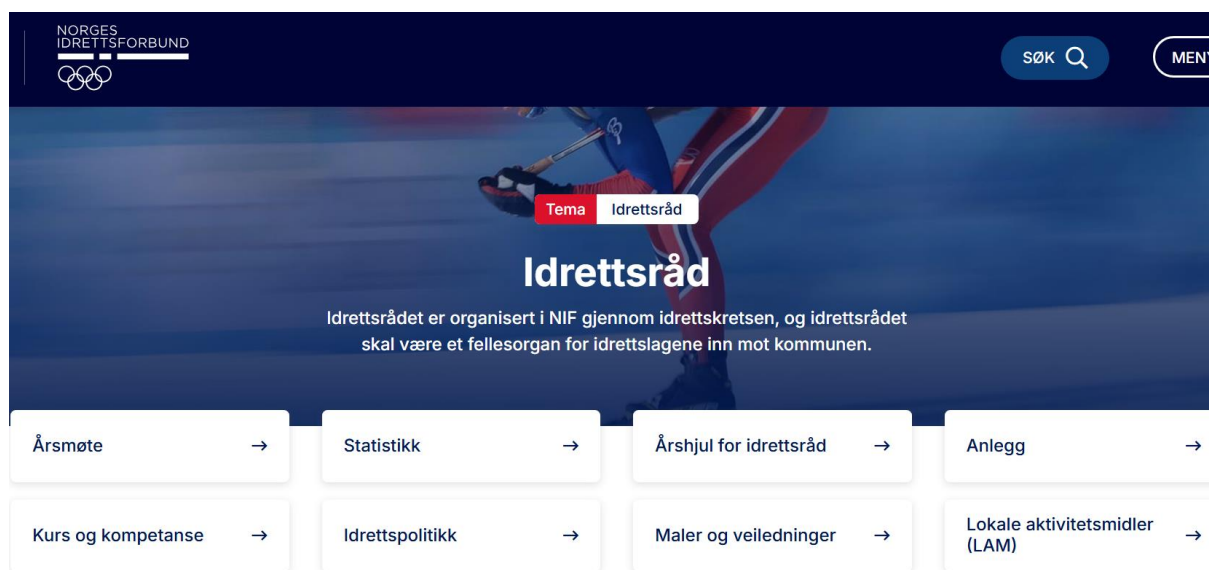
Agder idrettskrets: «[Verdien av frivillig arbeid pr. kommune 2023](#)».

Utvalget vurderer at idrettskretsene utfører dette arbeidet mer systematisk enn før handlingsplanen ble vedtatt i 2021, mye grunnet forbedringene i innsikt- og analyseverktøyene.

Forenkling av idrettsrådets årshjul

Tiltak: *NIF sitt fagteam for idrettsråd utarbeider enkle veiledere/sjekklister for sentrale arbeidsoppgaver.*

Fagteamet har utarbeidet maler og veiledere for en rekke av idrettsrådets sentrale oppgaver, hendelser og muligheter. [Alt er samlet på temasiden *idrettsråd* på NIFs hjemmeside.](#)

Skjermdump av temasiden for idrettsråd på NIF og idrettskretsenes hjemmeside.

Utvalget vurderer at dette tiltaket er løst på en god måte.

NIF og KS: «En pluss en blir mer enn to»

Tiltak: *NIF tar initiativ overfor KS for å fornye heftet «En pluss en blir mer enn to» som beskriver hvordan samarbeidet mellom idrettsrådet og kommunen bør være. Det må understrekes hva som er de viktigste samarbeidsoppgavene slik at den er nyttig for de mindre idrettsrådene også. Et viktig punkt i en samarbeidsavtale er at alle «idrettssaker» skal gjennom idrettsrådet på vei mellom kommune og idrettslag.*

Vurdering

Tiltaket er ikke gjennomført.

Idrettskretser

Samarbeidsavtale mellom idrettskrets og idrettsråd

Tiltak: *Alle idrettskretser inngår en samarbeidsavtale med idrettsrådene i fylket som avklarer dialogform, årshjul for samarbeid, idrettskretsens deltakelse på årsmøte i idrettsrådet, tilskuddsordninger for idrettsråd, og idrettskretsens oppfølging i form av*

kurs/kompetanse, oppfølging via interkommunalt samarbeid i sonemodell etc. Signeres av idrettskretsens leder og idrettsrådets leder.

Vurdering

Ingen av idrettskretsene melder om at de har samarbeidsavtaler med sine idrettsråd. Likevel melder flere av idrettskretsene at de følger opp idrettsråd på samme måte som beskrevet i tiltaket. Eksempel:

- Agder idrettskrets: *«Har ingen samarbeidsavtale med IR. Vi har informasjon ut og gjennomfører likevel på det meste av det som er omtalt i punktet gjennom året. Vi er stort sett ute på årsmøter fra adm eller politisk og av og til begge deler. Der informerer vi generelt på det vi tilbyr for idrettsråd på dei ulike områda som er nevnt».*
- Vestland idrettskrets: *«Vi har ikke skriftlige samarbeidsavtaler med IR. Alle IR oppfordres til å ha skriftlige samarbeidsavtaler med sin kommune. Vi gjennomfører det meste av det som er omtalt i pkt 1 gjennom året. Tilstreber å delta på årsmøter til alle våre IR - fra adm., politisk eller begge. Da informerer vi om tilbud/kurs/seminarer/konferanser som er aktuelle for IR, og vi oppfordrer IR til å gjennomføre kurs sammen med IK til IL i kommunen».*

Selv om en slik samarbeidsavtale kan være nyttig, opplever flere av de fagansatte at det kan være i overkant byråkratisk, ettersom idrettskretsene har forankret oppfølging av idrettsrådene i NIFs lov. Samarbeidsavtalene idrettsrådene har med kommunene virker å være viktigere for de fagansatte, noe utvalget anerkjenner.

Regionale idrettsrådskonferanser

Tiltak: Idrettskretsene skal arrangere idrettsrådskonferanse for idrettsrådene i sitt fylke hvert 2. år og deler av programmet bør være felles med særkretsene i fylket for å bidra til økt samarbeid. Minimum ett idrettsstyremedlem deltar sammen med noen fra NIFs ledergruppe.

Vurdering

Alle idrettskretser arrangerer enten idrettsrådskonferanser, kompetansehelger eller andre større årlige samlinger for idrettsråd og særkretser. Enkelte idrettskretser har flere regionale konferanser for idrettsråd.

Eksempler på slike tiltak:

- Finnmark idrettskrets: [*Idrettshelga 2024.*](#)
- Rogaland idrettskrets: [*Idrettskonferansen i Ryfylke 2024.*](#)
- Viken idrettskrets: [*Regionale idrettsrådssamlinger 2025.*](#)

Deltagelse fra idrettsstyret og/eller NIFs ledergruppe har vært varierende i tidsperioden i den aktuelle tidsperioden. Årsaken er sammensatt. Ettersom flere av idrettskretsene har flere samlinger i året, er det ikke alltid praktisk mulig med deltakelse fra idrettsstyret på alle samlinger. Det er heller ikke alltid idrettsstyret eller

ledergruppen er invitert til å delta. I de tilfeller det foreligger invitasjoner, har det vært vilje til å delta – både som gjest og i programmet. Eksempelvis holdt en representant fra NIFs ledergruppe innlegg på Finnmark idrettskrets sin konferanse i 2024.

Idrettsstyret og/eller NIFs ledergruppe har stort sett prioritert å være representert på idrettskretsenes ting, hvor idrettsråd og særkretser/regioner deltar med stemmerett.

Utvalget vurderer at tiltaket er gjennomført på tilfredsstillende måte, og at antall møteplasser for idrettsråd har vært flere enn forventet.

Etablering av større idrettsanlegg

Tiltak: Idrettskretsene skal ha en aktiv dialog med særforbund om etablering av større idrettsanlegg i fylket og sørge for god dialog med berørte idrettsråd.

Vurdering

Dette tiltaket har hatt fokus gjennom den forrige tingperioden, særlig gjennom strategidokumentet [Idrettens skal – Flere og bedre anlegg 2019 – 2023](#). I januar 2023 vedtok idrettsstyret innspill til [Ny nasjonal anleggsplan](#) som ble oversendt regjeringen, hvor det også ble prioritert en liste på 72 anlegg kalt [Strategisk viktige anlegg for særforbund og idrettskretser](#).

Innspillsprosessene som idrettskretsene og særforbundene gjennomførte i forkant ga gode erfaringer over gevinstene ved en langsiktig samordnet planlegging av større idrettsanlegg. En kritikk av planen var at idrettskretsene og særforbundene ikke var koordinerte nok, og at idrettsrådene i varierende grad var involvert. Enkelte idrettskretser hadde gode prosesser med idrettsrådene og særidretten, mens andre ikke gjennomførte dette i samme grad. Det var lagt opp til at listen skulle revideres om 2-3 år.

Som følge av vedtak i sak 18.12 på idrettstinget 2023, gjennomfører NIF i 2025 [en behovskartlegging for anlegg av nasjonal og regional betydning](#). Arbeidet innebærer en revidering av listen over strategisk viktige anlegg for særforbund og idrettskretser, og det er anvendt en metodikk for å sikre at de berørte idrettsrådene blir involvert. Idrettsrådenes viktigste oppgave i dette arbeidet er å spille inn anlegg til idrettskretsene, og beskrive tidshorisont og realisme for hvert enkelt anleggsprosjekt.

Målet med arbeidet er å styrke idrettens innflytelse over anleggsutviklingen i kommunene, men også å få etablert et nasjonalt anleggspolitisk program. Strategisk viktige anlegg for særforbund og idrettskretser er tenkt å være en del av dette programmet.

Idrettsrådsutvalget vurderer at dette tiltaket er godt ivarettatt, og at norsk idrett stadig blir bedre i det anleggspolitiske påvirkningsarbeidet.

Bidragstyter i møte med kommuner

Tiltak: Idrettskretsen skal være positive bidragstytere som styrker idrettsrådene i deres arbeid mot kommunen, og gjerne møter kommunen sammen med dem.

Vurdering

Punktet er godt ivare tatt gjennom NIFs lov og den servicefunksjonen idrettskretsene er forventet å utøve overfor idrettsrådene. Idrettskretsene rapporterer at de jevnt over er på tilbudssiden med å bistå idrettsrådene i møter med kommune. Anlegg- og idrettspolitik er tema idrettsrådene ønsker bistand fra idrettskretsene på. Konkrete eksempler fra idrettskretser er:

Troms idrettskrets: «*Vi reiser i 2025 ut på alle årsmøter til idrettsrådene og inviterer med kommunen ved politisk ledelse til møtet. I 2023 hadde vi (Troms og Finnmark IK) fremtidskvalder med idrettsråd og kommune sammen med ungdom for å stake ut veien for idrettsutviklingen i fylket*».

Viken idrettskrets: [*Besøk hos Sigdal, Frogn og Rakkestad, med utarbeidelse av planer for å styrke idrettens posisjon i lokalsamfunnene.*](#)

Innlandet idrettskrets: [*Fadderordning for idrettsråd.*](#)

Idrettsrådsutvalget anerkjenner de ulike måtene idrettskretsene bidrar til å styrke idrettsrådene sine, og vurderer at Fagteam idrettsråd har gitt kretsene en plattform for å lære av hverandre.

Idrettsrådene som høringspart

Tiltak: *Idrettskretsene må ta idrettsrådene med på råd når NIF sender ut viktige saker på høring i organisasjonen.*

Vurdering

Samtlige idrettskretser melder at de har som praksis å involvere idrettsrådene i høringer.

Støtte til idrettsråd som organisasjon og som arbeidsgiver

Tiltak: *Idrettskretsen skal ha jevnlig møtepunkter for tillitsvalgte og ansatte i idrettsrådet om roller og daglige utfordringer, og med styrene om hvordan være en god arbeidsgiver der idrettsrådet har ansatte.*

Vurdering

Et flertall av idrettskretsene rapporterer at de har jevnlig møtepunkter for tillitsvalgte og ansatte i idrettsrådet.

- Agder idrettskrets: «*Vi prioriterer å reise ut til styremøter gjennom året og bidrar der på fagtema dei ønsker å ta opp og har dialog begge vegar der dei gir oss innspel på sine behov fra oss. Vi når nok dei mest aktive IR på denne måten, men har også vore ute og fått restarta IR som har lagt nede*».
- Troms idrettskrets: «*Vi har kjørt samling for tre daglige ledere i idrettsråd, samt bistått i ansettelsesprosesser. Vi har jevnlig møtepunkter som er felles for flere idrettsråd, men reiser også ut for å møte dem på årsmøter eller styremøter. De mest aktive når vi ofte, andre må vi også være med å starte opp igjen dersom de har vært ute av drift*».

- Møre og Romsdal idrettskrets: «Vi har årlige sonemøter + en høstrunde med søkelys på anlegg og spillemidler».
- Finnmark idrettskrets: «Vi har anleggskonferanse og et ledermøte der vi dekker deltakelsen for IR + legger til rette for interne kurs i idrettsråd, besøker årsmøter og har sonemøter på Teams».
- Vestland idrettskrets: «Vi stiller på styremøter, temakvelder og møter med kommunen når IR ønsker det. IR kan alltid kontakte oss på mail eller tlf. - hele døgnet.»

Idrettsråd

Valgkomiteens arbeid i idrettsråd

Tiltak: Et sterkt og velfungerende styre i idrettsrådet begynner med et godt arbeid i valgkomiteen som vet hva arbeidet i idrettsrådet går ut på. Det er et felles ansvar for idrettsrådet og idrettskretsen å bidra til at valgkomiteen er i stand til å gjøre en god jobb.

Vurdering

Utvalget har ikke hatt mulighet til å undersøke måloppnåelsen på dette punktet i handlingsplanen.

Idrettskretsene har i perioden 2021 – 2024 gjennomført 82 kurs for valgkomiteer. De fleste av disse har vært rettet mot idrettslag, og utvalget kjenner ikke til i hvor stor grad idrettsrådenes valgkomite har hatt tilsvarende tilbud eller i hvilken grad de har deltatt på disse kursene.

I utarbeidelsen av prøveordningen *Forenklet lovnorm for idrettsråd* er det lagt til rette for at det ikke stilles samme krav til valgkomite, hverken til deres oppgaver eller antall verv som skal fylles. Dette gjelder særlig de små idrettsrådene med få idrettslag som i stor grad er preget av frivillighet. Utvalget kjenner heller ikke til i hvilken grad dette tiltaket er forankret på idrettsrådsnivå.

Utvalget foreslår å videreføre dette tiltaket og anbefaler at Fagteam idrettsråd gjennomfører målinger og vurdering knyttet til tiltaket. Idrettsstyret må også vurdere hva som kreves for at dette forankres godt nok. Det er viktig å merke seg at hele 218 idrettsråd er kvalifisert til å anvende forenklet lovnorm, og dermed ikke har krav om valgkomite.

Kursing av idrettsråd

Tiltak: Alle idrettsråd skal gjennomføre de kurs som idrettskretsen tilbyr for å gi idrettsrådet økt kompetanse innenfor sine arbeidsoppgaver.

Vurdering

Det har vært omfattende kursvirksomhet i perioden 2021 – 2024 for idrettsråd. Oversikt over kursgjennomføringer:

Kursnavn	Kursgjennomføringer	Deltagere
Idrettsrådtiltak (1 time)	220	1318
Idrettsrådtiltak (2 timer)	421	1773
Idrettsrådtiltak (3 timer)	109	507
Idrettsrådtiltak (4 timer)	49	442
Totalt	799	4040

Det har blitt gjennomført 1 583 kurstimer gjennom 799 kurs med totalt 4 040 deltagere. De aller fleste arrangeres av idrettskretsene, men noen er det idrettsrådene selv som står som arrangør av. Det har vært gjennomført tiltak i alle idrettskretser.

Utvalget vurderer at idrettsrådene gjennomfører kurs i tilfredsstillende grad, men ønsker å utfordre idrettskretsene til å modernisere kurstilbudene. Dette harmonerer godt med arbeidspakkene i idrettskretsenes strategi- og organisasjonsutviklingsprosjekt («SOU for IK»).

Samarbeid om kursing av idrettslag

Tiltak: Idrettsrådet skal samarbeide med idrettskretsen om gjennomføring av forskjellige kurs for idrettslagene i kommunen. Det vil styrke idrettslagenes bevissthet om idrettsrådets rolle og funksjon.

Vurdering

Dette tiltaket er ikke godt nok forankret hverken hos idrettsrådene eller idrettskretsene.

Dagens praksis medfører ofte at fysiske kurs er et samarbeid, der idrettskretsen sørger for kursholdere og dekker kostnadene, mens idrettsrådene sørger for lokaler og hjelper med markedsføring. Likevel varierer samarbeidsformene fra idrettskrets til idrettskrets, og dette er det ikke jobbet systematisk med.

Utvalget forstår hensikten bak dette tiltaket, men er ikke sikker på om det er hensiktsmessig å videreføre denne anbefalingen ettersom idrettskretsene i skrivende stund evaluerer og vurderer en revidering av kurs- og kompetansemodellen. Dermed foreslås det å avvente videre vurderinger og anbefalinger.

Samarbeidsavtale med kommunen

Tiltak: Det er en målsetting at samtlige kommuner skal ha en konkret samarbeidsavtale med sitt idrettsråd. Samarbeidsavtalen, som også må ha lokale tilpasninger, skal sikre god dialog mellom idrettsrådet og politisk og administrativ ledelse i kommunen og signeres av idrettsrådets leder og ordfører. Ordfører bør inviteres på idrettsrådenes årsmøte.

Vurdering

Dette punktet vurderer utvalget som svært viktig og et nøkkelpunkt for idrettsrådets legitimitet og betydning i kommunen.

Utvalget har ikke lyktes med å måle konkret hvor mange idrettsråd som har en «operativ» samarbeidsavtale, hvor oppdaterte avtalene er eller om samarbeidet med kommunene fungerer godt. Idrettskretsene rapporterer at dette er noe de bistår idrettsrådene med, og at dette punktet er sentralt i kompetansetiltakene for styrene i idrettsrådene.

Utvalget anbefaler å videreføre tiltaket, og det bør vurderes om ikke idrettskretsene skal ha oversikt i sitt fylke over slike samarbeidsavtaler. Det bør også vurderes om kretsen skal ha en kopi av hver avtale, for å sikre at det f.eks. ved utskiftninger i idrettsrådet, så vil fremdeles avtalen være tilgjengelig.

C - Helhetlig vurdering av idrettsrådskonferansene 2022 og 2024

Et viktig tiltak fra handlingsplanen (2021) var en nasjonal idrettsrådskonferanse, som har blitt besluttet å avholde annethvert år. Et viktig element, både for gjennomføring og evaluering, er at konferansen har to hovedtema: *anlegg* og *idrettsråd*. Både i 2022 og 2024 var dette vært tilfelle, noe som preger både gjennomføringen og evalueringen.

Denne vurderingen vil rette seg mest mulig mot idrettsrådsdelen av konferansen.

Anlegg og idrettsrådskonferansen 2022

Den første konferansen ble gjennomført i 15. - 16. oktober 2022, og hadde tre hovedtema:

- 1) Anlegg
- 2) Idretten vil og Idretten skal – idrettspolitisk verksted
- 3) Hvordan legge best mulig til rette for idretten lokalt

Det var 222 registrerte deltakere fra 95 organisasjonsledd. Disse var fordelt som følger:

	Antall org. ledd	Antall personer
Idrettsråd	64	116
Idrettskretser	11	47
Særforbund	20	31
NIF inkl. styret		14
Andre		14
Totalt		222

NIF var fornøyd med deltakelsen, men det var en utfordring at kun 20 prosent av landets idrettsråd deltok.

Dagen før konferansen ble det arrangert en befaring på skianlegget «Snø» og på Hvam idrettspark. Her var det 85 påmeldte, men det antas at mellom 60 og 70 personer deltok. Viken idrettskrets hadde ansvaret for denne delen av arrangementet, mens NIF dekket alle kostnader.

Selve konferansen inneholdt 23 foredrag, gruppearbeid, paneldebatter og en spørretime hvor salen kunne stille spørsmål til idrettsstyret.

Tilbakemelding fra idrettsrådene

Etter konferansen ble det sendt ut et evalueringsskjema.

Ettersom denne rapporten har til hensikt å vurdere idrettsrådsdelen av konferansen, har vi utelukkende tatt hensyn til idrettsrådenes svar på evalueringen. 28 av de 64 deltagende idrettsrådene svarte på evalueringen. De to temaene som fikk best vurdering hos idrettsrådene, var *anlegg* og *rammebetingelser for bygging av anlegg*, mens den nevnte anleggsbefaringen fikk tredje høyest rangering i evalueringen.

Når det gjelder tematikk og innhold knyttet til idrettsrådsarbeidet, fikk det svakere rangering og tilbakemeldinger enn anleggsdelen på konferansen. Selve idrettsrådsinnholdet fikk en samlet score på 4.09 av 5.00, som var under gjennomsnittsscore for alle programpostene. Det ble presisert fra flere respondenter hva de mente var mangelfullt eller problematisk med idrettsrådsdelen av konferansen. En respondent skrev:

«Det ble 2 dager med anlegg. Intensjonen med dag 2 og Idrettsrådet druknet i anleggsproblematikk. Til og med Idrettsråd og samarbeid med undertittel druknet i anleggsproblematikk. Håper det blir løst på en bedre måte neste gang».

To andre skrev tilbakemeldinger som forsterket poenget om at idrettsråd fikk for lite plass på konferansen:

«Det ble litt lite idrettsråd. Behov for egne idrettsrådskonferanser annet hvert år som minimum».

«For liten andel direkte mot idrettsrådet sitt arbeid i kommunene. Generelt gode innlegg».

Over halvparten av idrettsrådene mente det var for mange innlegg og for lite tid til gruppesamtaler. Et flertall mente også at det var for få pauser og påpekte at flere av foredragsholderne holdt ikke tiden, noe som trakk ned totalinntrykket.

Anlegg og idrettsrådskonferansen 2024

Ettersom konferansene ble gjennomført relativt tett, var det mulig for arrangørstaben å hensynta mange av erfaringene som ble gjort i 2022. Konferansen i 2024 ble arrangert 19. – 20. oktober, med en anleggsbefaring i samarbeid med Viken idrettskrets og Ullensaker idrettsråd dagen før. Hovedtema på konferansen var:

1. Anlegg og bærekraft
2. Anlegg og idrettsråd

Det var 190 registrerte deltakere fra totalt 84 organisasjonsledd. Deltagelsen var med andre ord litt svakere enn i 2022, særlig fra særforbund, og delvis fra idrettsråd. Deltakelsen var fordelt som følger:

	Antall org. ledd	Antall personer
Idrettsråd	59	103
Idrettskretser	11	40
Særforbund	14	17
NIF inkl. styret		14
Andre		16
Totalt		190

Evalueringen fra 2022 ble lagt til grunn da programmet ble utformet av en programkomite bestående av NIF (idrettsstyret), idrettsråd, idrettskrets og særforbund. Det ble lagt større vekt på tidsdisponering, pauser, tilpasning av antall innlegg og variasjon mellom gruppearbeid og foredrag. Det ble vurdert en splittet sesjon søndag hvor idrettsråd skulle ha en egen dag alene, men komiteen gikk ikke videre med denne planen ettersom det ville komme interessekonflikt mellom tema på de to ulike delene. For å kompensere for dette, valgte komiteen å være bevisst rundt bordsammensetning for å sikre at idrettsråd av samme størrelse fikk sitte ved samme bord – for å sikre gode diskusjoner og erfaringsutvekslinger.

Tilbakemelding fra idrettsrådene

I evalueringen som ble sendt ut, fikk NIF totalt 69 svar hvor 40 av svarene var fra idrettsråd. I denne rapporten har vi kun vektlagt idrettsrådenes svar.

Gruppediskusjonen under idrettsrådstema fikk score 4.36 av mulige 5.00. Innlegget fra Nittedal idrettsråd, «*Det gode samspillet mellom idrettsråd og kommune*», fikk høyest av score av samtlige innlegg i løpet av helga med 4.69 av 5.00.

På spørsmål om hvilke kommentarer idrettsrådene hadde til innholdet, svarte en respondent:

«Burde vært mer rundt idrettsrådets arbeid og samarbeidet med kommunen. Nittedals innlegg var derfor veldig bra. Mer av sånne eksempler».

Samtidig mente noen idrettsråd fremdeles at dag 2 ikke gikk nok i dybden på idrettsrådenes problemstillinger. Her er tre eksempler på slike tilbakemeldinger:

«Burde vært mer fokus på Idrettsråd, med eksempler også fra store kommuner. Sandnes ok, men ingen gode råd for hvordan de kom i posisjon for å være med i plan arbeidet.

Hva fokuserer man på i samhandlingsavtalen? Hvor ofte møtes adm/ir/politikk. Innflytelse på idrettssaker i kommunen. Eksempler på det».

«IR-søndagen ga begrensa utbytte. Ikke fokus på sentrale tema som utvikler idrettsrådene».

«Enda mer fokus på idrettsråd, spesielt den manglende finansieringen via NIF linjen. LAM andelen er kun en avsporing fra det som er kjernen i denne saken».

Et av utviklingsmålene for konferansen i 2024 var tidsdisponering og nok pauser til mingling. Bare 5 av totalt 40 idrettsråd syntes det var for få pauser, mens bare 2 mente innleggene ble for lange. 39 av 40 respondenter mente det var passe antall tema. Den generelle tidsstyringen på innleggene fungerte også mye bedre i 2024. Gjennomsnittscoren på innleggene fra idrettsrådenes perspektiv var også høyere i 2024.

Oppsummering

Til tross for at det var en liten nedgang i deltakelsen i 2024, tilsa både den interne evalueringen i NIF og evalueringen fra deltakere at konferansen i 2024 var bedre enn i 2022.. Det var noen færre idrettsråd som deltok på den siste konferansen, men primært var det færre deltagere fra særforbund som gjorde størst utslag på lavere total deltakelse.

De generelle tilbakemeldingene har vært svært gode på begge konferansene. Innleggene og gruppediskusjonene har jevnt over blitt godt mottatt, men idrettsrådene mener fremdeles at deres problemstillinger ikke blir tatt opp i stor nok grad. Til dels skyldes dette at anlegg har en stor plass i programmet på konferansen, samt at en ikke har truffet helt på foredragsholdere på de rene idrettsrådstemaene.

For veien videre må det vurderes om konseptet med *anlegg* og *idrettsråd* skal videreføres eller deles opp. Det må også vurderes hvor ofte konferansene skal avholdes. Et annet forhold som bør kartlegges nærmere, er samhandlingen/koordineringen mellom den nasjonale konferansen og de regionale konferansene. Idrettskretsene arrangerer både anleggs- og idrettsrådskonferanser, og disse kan komme i konflikt med den nasjonale dersom de legges for tett inntil hverandre.

D – Fremtidsbilde for idrettsrådenes finansiering, organisering og rolle

I dette kapitlet sammenfattes hovedlinjene i kunnskapsgrunnlaget fra kapittel A, B og C. Med grunnlag i evalueringen av 1) dagens finansieringsordning, 2) handlingsplanen fra 2021 og 3) de ulike organisasjonsleddenes tiltak, presenterer utvalget anbefalinger til idrettsstyret.

Mandatet er følgende:

«Vurderinger og konkrete tiltak for ønsket og realistisk fremtidsbilde i et femårig perspektiv for idrettsrådenes finansiering, organisering og rolle i idrettsorganisasjonen og deres respektive kommuner, som vil sikre idretten gode rammebetingelser og gjennomslag i spørsmål relevante for idretten i landets kommuner»*

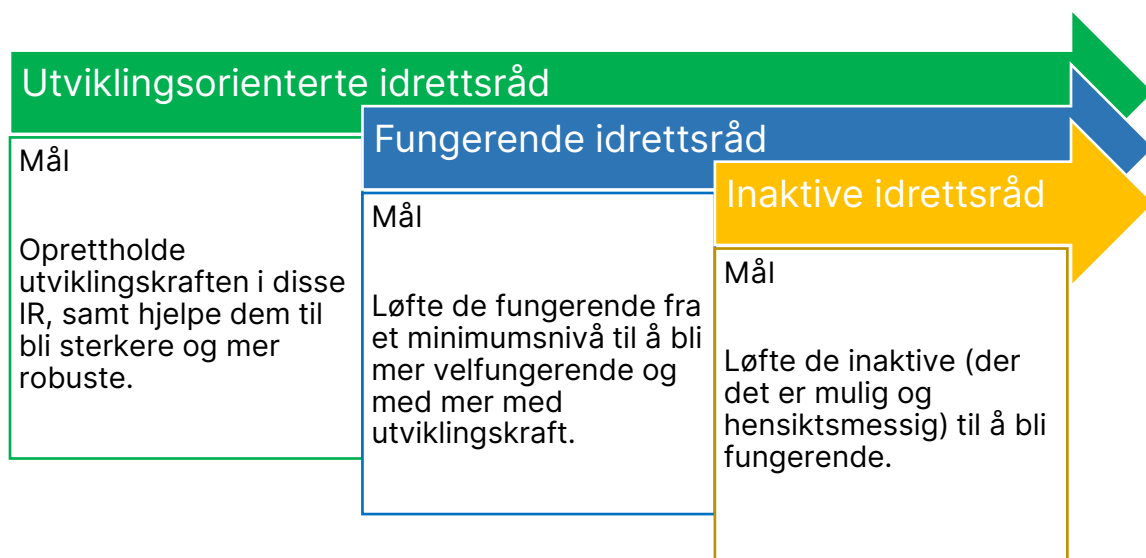
**tiltak internt i idretten og hos andre interessenter som kommuner og staten.*

Idrettsrådenes behov

For å kunne levere gode anbefalinger om idrettsrådenes finansiering, organisering og rolle må de ulike idrettsrådenes behov beskrives. Ettersom idrettsrådene er svært ulike i størrelse, vil behovene deres variere. I stedet for å levere en anbefaling som skal passe absolutt alle, ønsker utvalget å verdsette ulikhetene ved å fremheve styrkene og behovene de ulike idrettsrådene har. Idrettsrådene kan, som tidligere nevnt, deles inn i tre hovedkategorier:

- Utviklingsorienterte
- Fungerende
- Inaktive

Utvalget mener norsk idretts overordnede mål for disse tre kategoriene bør være:

Figur 10 Foreslåtte mål for norsk idrett ang. idrettsråds utvikling

De tre kategoriene idrettsråd har ulike behov. Utvalget anerkjenner at det i flere kommuner er så få idrettslag at det ikke er hensiktsmessig å re-etablere et inaktivt idrettsråd, og at det er mer naturlig at idrettskretsene fortsetter å bistå idrettslagene i disse kommunene slik de gjør i dag. I andre kommuner er det så mange idrettslag at idrettsrådet er avhengige av å ha ansatte, og at styret derfor må opptre som en profesjonell arbeidsgiver. Dette mangfoldet er forsøkt ivarettatt ved å utforme tre viktige nøkkelpunkter for å nå målene.

Målene på forrige side beskriver *hva* norsk idrett skal fokusere på for å løfte idrettsrådene, mens nøkkelpunktene under beskriver *hvordan* en skal lykkes.

For å lykkes med målene er det nødvendig at norsk idrett:

Figur 11 Nøkkelpunkter for å lykkes med de foreslåtte målene for IR.

Utviklingsorienterte idrettsråds behov

De utviklingsorienterte idrettsrådene har ofte flere finansieringskilder til å utføre sine oppgaver. Eksempler på slike finansieringskilder er:

- Kontingent fra idrettslag (krever vedtak på IRs årsmøte)
- Midler fra kommunen til drift
- Andre offentlige midler
- Prosjektmidler
- Inntil 5 % fra LAM

Jo større idrettsrådet er (antall idrettslag, medlemmer og befolkning), jo flere av de nevnte mulighetene for finansiering kan være aktuelle. De utviklingsorienterte idrettsrådene som er mindre og mer avhengig av frivillighet, vil ikke ha de samme mulighetene til å hente finansiering fra disse kildene. Likevel kan de klare seg uten denne finansieringen, men er desto mer sårbare ved utskifting av nøkkelpersoner i

tillitsverv. Derfor er det ikke uvanlig at idrettsråd som er utelukkende drevet på frivillighet varierer får år til år på hvilken kategori de passer best inn i.

Når det gjelder finansiering har også de utviklingsorienterte idrettsrådene ulike behov innad i kategorien. Forskjellen på størrelse og om de har ansatte eller ikke, er variabler som fører til ulike behov.

Behov utviklingsorienterte idrettsråd har ifm. ytterligere finansiering:

(Store kommuner har mer enn 50 000 innbyggere, mellomstore kommuner har 10 000 – 50 000 innbyggere, mens små kommuner har mindre enn 10 000 innbyggere.)

Idrettsråd i store kommuner med ansatte
• Senke kontingenten idrettslag må betale årlig • Øke/opprettholde administrativ kapasitet for å imøtekomme krav fra kommune og idretten i kommunen • Initiere prosjekter for å styrke idrettens rolle og rammevilkår i lokalsamfunnet, eksempelvis gjennom samarbeid med folkehelseiltak • Arrangere flere møteplasser for idretten i kommunen, gjerne sammen med det offentlige

Idrettsråd i mellomstore kommuner med ansatte
• Senke kontingenten idrettslag må betale årlig • Øke administrativ kapasitet for å imøtekomme krav fra kommune og idretten i kommunen • Initiere prosjekter for å styrke idrettens rolle og rammevilkår i lokalsamfunnet, eksempelvis gjennom samarbeid med folkehelseiltak • Arrangere flere møteplasser for idretten i kommunen, gjerne sammen med det offentlige

Idrettsråd i små kommuner med ansatte
• Øke/opprettholde administrativ kapasitet for å styrke idrettsrådets arbeid, herunder styrke den jevnlig kontakten med kommunen og idrettslagene, samt bistand til de tillitsvalgte politiske innsats – sannsynligvis i samarbeid med andre lignende idrettsråd i regionen. • Arrangere flere møteplasser for idretten i kommunen, gjerne sammen med det offentlige

Idrettsråd i store kommuner uten ansatte
• Ansette en daglig leder for å styrke idrettsrådets arbeid, herunder styrke den jevnlig kontakten med kommunen og idrettslagene, samt bistand til de tillitsvalgte politiske innsats • Arrangere flere møteplasser for idretten i kommunen, gjerne sammen med det offentlige

Idrettsråd i mellomstore kommuner uten ansatte
• Ansette en daglig leder (enten alene eller sammen med andre IR) for å styrke idrettsrådets arbeid, herunder styrke den jevnlig kontakten med kommunen og idrettslagene, samt bistand til de tillitsvalgte politiske innsats • Arrangere flere møteplasser for idretten i kommunen, gjerne sammen med det offentlige

Idrettsråd i små kommuner uten ansatte
• Arrangere flere møteplasser for idretten i kommunen, gjerne sammen med det offentlige • Ansette en felles daglig leder for å styrke idrettsrådets arbeid, herunder styrke den jevnlig kontakten med kommunen og idrettslagene, samt bistand til de tillitsvalgte politiske innsats – sannsynligvis i samarbeid med andre lignende idrettsråd i regionen.

Det presiseres at ikke alle behovene er gjeldende for alle idrettsråd, men heller ment som eksempler. Mange idrettsråd har ikke behov for ytterligere behov finansiering,

hverken de store, mellomstore eller små. Likevel melder samtlige idrettskretser spesifikt at de fleste idrettsråd vil ha behov for å bli styrket i årene som kommer, ettersom de registrerer at kommunene bevilger stadig mindre beløp til å følge opp idretten.

Utviklingsorienterte idrettsråd har også et behov for samarbeid med andre idrettsråd. Det kan være snakk om samarbeidsprosjekter på tvers av kommunegrenser, men også mer uformelle samarbeid knyttet til nettverk og kompetanse. De største idrettsrådene ser trolig mest verdi i nettverk med andre store idrettsråd, med lignende funksjon som storbynettverket i kommunene. Idrettsrådene i mellomstore og små kommunene får derimot mer verdi i regionale samarbeid.

Behov for utviklingsorienterte idrettsråd har ifm. samarbeid (relevant for fremtidig organisering):

Idrettsråd i store kommuner	Idrettsråd i mellomstore kommuner	Idrettsråd i små kommuner
• Nettverk for daglig ledere for deling av erfaringer knyttet til drift, satsninger og andre oppgaver - særlig samhandling med IR i andre store kommuner • Nettverk for styreledere i store idrettsråd • Noe samarbeid med idrettsråd i samme region (der avstand ikke er for stor) om felles prosjekter	• Nettverk for daglig ledere for deling av erfaringer knyttet til drift, satsninger og andre oppgaver • Samarbeid med idrettsråd i samme region (der avstand ikke er for stor) om felles prosjekter • Nettverk med idrettsråd i samme region (der avstand ikke er for stor) for erfaringsdeling og kompetansetiltak	• Nettverk for daglig ledere for deling av erfaringer knyttet til drift, satsninger og andre oppgaver • Samarbeid med idrettsråd i samme region (der avstand ikke er for stor) om felles prosjekter • Nettverk med idrettsråd i samme region (der avstand ikke er for stor) for erfaringsdeling og kompetansetiltak

Fungerende idrettsråds behov

Det er et naturlig mål for idrettsrådene som beskrives som *fungerende*, å bli mer utviklingsorienterte og enda mer velfungerende - både når det gjelder basisoppgaver og politisk posisjon i kommunen sin. Selv om fungerende idrettsråd stort sett utfører de viktigste (lovpålagte) oppgavene, kan det være lite utviklingskraft for idretten i kommunen. Ofte er en avhengig av at kommunen selv, eller enkelte idrettslag, har kapasitet og interesse på vegne av hele idretten i kommunen for å kunne hente ut de potensielle gevinstene som et velfungerende idrettsråd kan gi.

Finansielle og organisatoriske behov som de fungerende idrettsrådene har:

Idrettsråd i mellomstore kommuner uten ansatte	Idrettsråd i små kommuner uten ansatte
• Forutsigbar finansiering for å kunne ansette administrativ ressurs • Samarbeid med andre idrettsråd om felles ansatt • Nettverk med idrettsråd i samme region (der avstand ikke er for stor) for erfaringsdeling og kompetansetiltak	• Forutsigbar finansiering og samarbeid med andre idrettsråd om felles ansatt • Nettverk med idrettsråd i samme region (der avstand ikke er for stor) for erfaringsdeling og kompetansetiltak • Forenklet lovnorm for idrettsråd

Inaktive idrettsråds behov

De inaktive idrettsrådene, og særskilt de vi finner i de minste kommunene, har behov for en enklere hverdag i driften av idrettsrådet. De generelle kravene til idrettsråd – både fra idretten og fra det offentlige – kan gjøre terskelen høy for at disse idrettsrådene kan komme i gang eller holde det flytende.

Prøveordningen med forenklet lovnorm for idrettsråd er et forsøk på imøtekomme denne problemstillingen. Idrettsrådene, med færre en 15 tilsluttede idrettslag, som benytter seg av denne muligheten kan få lempninger i krav til idrettsrådet i forbindelse med valgkomité, kontrollutvalg og antall styremedlemmer. Det er i dag 218 idrettsråd, tilsvarende 60 % av samtlige idrettsråd, som har mulighet til å anvende en forenklet lovnorm.

Samarbeid i sone eller i region for kompetanseheving og nettverk kan være et behov som treffer mange av disse idrettsrådene. Å få tett oppfølging fra idrettskretsen gjennom en dedikert person kan være avgjørende for at de gjenoppstår og blir fungerende iht. minstekravet i loven. Enkelte av dem vil også kunne nyte godt av en felles ansatt for flere idrettsråd, men da må trolig ett eller flere idrettsråd være av en viss størrelse, for at det skal være mulig med tilstrekkelig finansiering fra LAM og fra kommunen.

Idrettsrådenes organisering – modeller og anbefalinger

Utvalget anbefaler prinsipielt at idretten må forholde seg til de etablerte kommunegrensene. Det er viktig for idretten at idrettsrådene tilhører hver sin kommune og jobber for sine idrettslag. Utvalget kjenner til at det finnes ønsker om en prøveordning med sammenslåing av flere idrettsråd til ett, som skal jobbe på tvers av kommunene med ett felles styre. Ettersom det er hele 68 kommuner som har tre idrettslag eller færre, og dermed ingen krav til et eget idrettsråd i kommunen, ser utvalget den potensielle fordelene med en slik ordning enkelte steder. Samtidig mener utvalget at i det store bildet vil det styrke idrettsrådenes posisjon å ha et en-til-en-forhold med sine kommuner.

Det er i dag idrettskretsene som fastsetter idrettsrådenes grenser. Utvalget mener idrettskretsene skal tilstrebe å styrke idrettsrådene i sine respektive kommuner så langt det er mulig.

Til tross for at idrettsrådene bør jobbe en-til-en mot kommunene, ser utvalget likevel de positive gevinstene med regionale samarbeid – der det er mulig og ønskelig. Ettersom idrettsrådene og de ulike landsdelene er veldig forskjellige, vil samarbeidsmuligheter variere fra region til region. For å ivareta de ulike utfordringene og mulighetene som foreligger, anbefaler utvalget flere regionale samarbeidsformer, som inspirasjon til praktiske løsninger for idrettsrådene. Anbefalingene er basert på erfaringer gjort i idrettsråd og idrettskretser.

Hensikten med de regionale samarbeidene er å styrke hvert enkelt idrettsråd i sin hverdag. Idrettsrådene må oppleve at et regionalt samarbeid tilfører merverdi for dem, enten ved kompetanse, nettverk eller gjennom tilgang på «beste praksis». Samarbeid skal styrke idrettsrådenes arbeid mot kommunene, særlig idrettspolitisk.

Modell 1: Sonemodell med sonekoordinator

Modellen har blant annet vært [praktisert i Trøndelag idrettskrets](#) siden sammenslåingen av Nord-Trøndelag idrettskrets og Sør-Trøndelag idrettskrets.

Trøndelag idrettskrets beskriver modellen slik:

Formålet med «Sonemodellen» er å skape mer og bedre lokal idrettsaktivitet gjennom å tilby «korteist» hjelp og støtte til idrettslagene.

Hovedleveransene er:

- kompetanseutvikling
- organisasjonsutvikling
- utvikling av lagets aktivitetstilbud

Det viktigste virkemiddelet er å heve kompetansen i idrettslagene!

Hvorfor har vi SONER i Trøndelag idrettskrets?

- Trøndelag fylke er svært stort geografisk.
- Trønderske kommuner har organisert seg i soner = regionråd, samkommuner, faggruppe og klynger.
- Trøndelag idrettskrets tilpasser seg det offentliges organisering i størst mulig grad.
- Rask tilbakemelding til de som ønsker hjelp!
- Korteist kompetanse – vi kommer til deg!
- Sonekoordinatorer lytter, inspirerer og fasiliteter!

En frivillig eller betalt ressurs har ansvaret for å følge opp idrettsrådene i sin sone, og fasiliteter samarbeid dem imellom. Sonene blir idrettskretsens forlengede arm til idrettsrådene ikke har hyppig kontakt med, og som ellers ikke ville blitt fulgt opp i like stor grad uten sonemodellen. I tillegg til oppfølging, får idrettsrådene muligheten til å

løfte opp sine behov og problemstillinger i sonemøtene, der de enten kan samarbeide med andre idrettsråd eller får bistand av idrettskretsen.

Modellen passer til regioner der kommunene har relativ moderat geografisk avstand seg imellom. Dersom en sone har flere kommuner med store geografiske avstander, vil samarbeide kreve mer av hvert enkelt idrettsråd og av koordinatoren – og vil derfor kunne oppleves «kunstig». Det viktigste elementet med modellen er at idrettsrådene får tilført merverdi ved samarbeidet.

Der modellen er relevant, bør idrettsrådene (gjennom sin sonekoordinator), inngå et samarbeid med kommunenes regionråd. I blant annet Trøndelag har en sett gode synergier ved å at både kommunene og idretten samarbeider i de samme regionrådene/nettverkene.

Modell 2: Flere idrettsråd med felles ansatt

En annen mulighet for samarbeid er at to eller flere idrettsråd går sammen om å ansette en felles daglig leder. Det uvanlige med denne løsningen er at to eller flere idrettsråd har sammen finansiert én stilling som skal jobbe for begge/alle idrettsrådene. To idrettsråd i Møre og Romsdal har eksempelvis benyttet prøveordningen med inntil 5 % av LAM (pluss tilsvarende kommunalt tilskudd) på denne måten. For å gjøre arbeidsgiveransvaret ryddigst mulig, er den daglige lederen ansatt i idrettskretsen, men jobber utelukkende for de to idrettsrådene.

Fordelen med ordningen er at mindre idrettsråd som ikke har stor nok økonomi til å selv ansette noen, kan gå sammen og finansiere en slik ressurs. Særlig er dette en gunstig mulighet der de aktuelle idrettsrådene fungerer på et minimumsnivå, og en ansettelse av felles administrativ ressurs vil hjelpe dem til å bli mer velfungerende. Den administrative ressursen vil da ta hånd om basisoppgaver, som innkalling til møter, protokoller, oppfølging av LAM og ekstramidler, svare på høringer, delta på sonemøter og gi innspill på kommunale planer. Det gjør at de tillitsvalgte kan bruke mer tid på de politiske sakene i idrettsrådet, særlig knyttet opp mot politiske ledelse i kommunen. En administrativ ressurs som koordinerer denne politiske innsatsen, styrker de tillitsvalgtes mulighet til politisk påvirkning.

Det er fremdeles få erfaringer med en slik løsning, og de to idrettsrådene som har tatt dette i bruk har enda ikke analysert effekten av dette samarbeidet. Likevel sier Møre og Romsdal idrettskrets at det er positive signaler fra de tillitsvalgte i idrettsrådene. Idrettsrådsutvalget erfarer at flere idrettsråd ser på denne muligheten, men da under forutsetning av forutsigbar finansiering.

Modell 3: Nettverk for daglige ledere

Idrettsrådene har i dag et veletablert nettverk for daglige ledere. Nettverket har blitt større de senere årene, og det er også større variasjon i hvilken størrelse idrettsrådene i nettverket har mtp. antall lag og innbyggertall i kommunen. Utvalget ser stor verdi i et slik nettverk for daglige ledere, som ikke avgrenser seg geografisk til en region.

Dersom målsetningen om at flere idrettsråd skal skaffe mer administrative ressurser, vil dette nettverket trolig bli større i løpet av få år. Utvalget tror følgende to problemstillinger kan oppstå i nettverket:

1. Hvor mange administrativt ansatte kan være med i nettverket før det blir for stort til å ha en reell verdi?
 - a. Et nettverk på rundt 25–50 personer kan fungere godt, så lenge det finnes strukturer som legger til rette for deling av erfaringer, spørsmål og samarbeid.
 - b. Blir det for stort (f.eks. over 50 personer), kan det bli vanskeligere å opprettholde engasjement, og individuelle behov kan drukne i mengden.
2. Påvirker størrelsesforskjellen mellom idrettsrådene hvor mange som bør være med?
 - a. Ja, fordi store, mellomstore og små idrettsråd har ulike utfordringer og behov.
 - b. Dersom nettverket består av for mange med svært ulike utgangspunkt, kan det bli vanskelig å ha relevante diskusjoner.
 - c. En løsning kan være å ha en felles plattform for overordnet deling, men også mindre grupper basert på størrelse, ressurser eller spesifikke utfordringer.
 - d. For eksempel kan et nettverk på 60 deltakere deles i 3 undergrupper som møtes for å diskutere mer spesifikke problemstillinger, men fortsatt gjennomfører fellesmøter for bredere temaer.

Til tross for et godt nettverk for daglige ledere, er det ingen tilsvarende nettverk for styreledere. Særlig styrelederne i de største idrettsrådene kan ha stor verdi av et slik nettverk. Det er mulig å hente inspirasjon fra idrettskretsens samarbeidsutvalg, IKSU. Dette samarbeidsorganer er laget for at idrettskretser (også på tillitsvalgnivå) kan diskutere ulike problemstillinger.

Både nettverket for daglige ledere og et eventuelt samarbeidsutvalg er frivillige samarbeid fra de involverte organisasjonsleddene, og må finansieres i sin helhet av dem selv.

Modell 4: Tettere oppfølging fra idrettskretsen

I mange idrettsråd er det ikke naturlig å inngå i et regionalt samarbeid med andre idrettsråd. Årsaken kan være at avstanden mellom kommunene er stor. En annen årsak kan være at kommunene er av så ulike størrelse at de har for ulike utgangspunkt og problemstillinger. I kommuner med tre idrettslag eller færre er det kanskje ett stort idrettslag som har det meste av «ansvaret» for idretten i kommunen, og dette idrettslaget ser ikke verdien av samarbeid med idrettsråd i andre kommuner.

Idrettskretsene har ansvar for oppfølging av idrettsrådene. Dette innebærer også å kunne jobbe for å styrke samarbeidet ytterligere med de idrettsrådene/idrettslagene som ikke har andre naturlige samarbeidspartnere. Et slikt samarbeid kan innebære tett oppfølging av idrettsrådet/idrettslagene fra en ansatt eller et styremedlem i idrettskretsen.

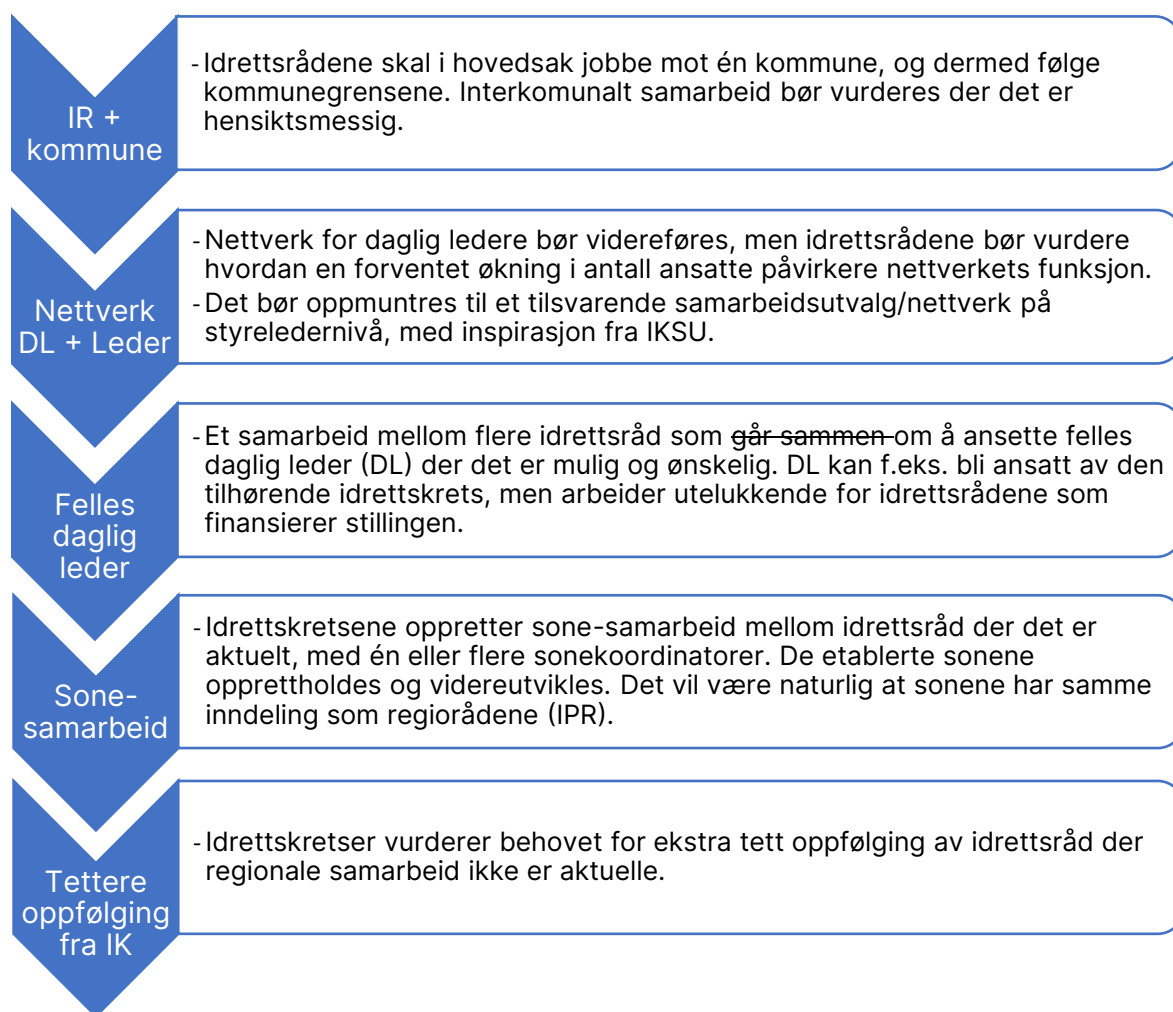
Innlandet idrettskrets har en fadderordning, der ansatte og styremedlemmer har et særskilt ansvar for å følge opp ett eller flere idrettsråd. Denne oppfølgingen innebærer at fadderen deltar på årsmøtet i idrettsrådet, men også på styremøter ved enkelte

tilfeller. Videre kan de hjelpe dem i møter med kommunen eller i forbindelse med behandlingen av ulike politiske saker/høringer.

Utvalget ser verdien som idrettskretsen kan tilføre de idrettsrådene som ellers ikke har noen naturlige samarbeidspartnere, særlig gjennom en tett oppfølging.

Anbefalinger organisering

Under oppsummeres utvalgets anbefalinger knyttet til fremtidig organisering av idrettsrådene.

Idrettsrådenes finansiering

Forutsigbarhet

Utvalgets viktigste anliggende om den fremtidige finansieringen av idrettsråd, er at den må være forutsigbar. Med forutsigbar finansiering menes det at idrettsrådene kan planlegge og gjennomføre sine aktiviteter og prosjekter med sikkerhet om at økonomiske midler er tilgjengelige over tid. Å kunne planlegge og budsjettere 4 – 5 år fremover vil være forutsigbart for et idrettsråd.

Dagens prøveordning med inntil 5 % av LAM til drift og felles tiltak for idretten er avhengig av minst tilsvarende kommunale bidrag. Mangelen på garanti for kommunal støtte skaper usikkerhet for idrettsrådene fra år til år. Begrensningen med at det er en prøveordning for perioden 2023-2025 skaper usikkerhet om videreføring, som igjen hindrer langsiktige investeringer – særlig knyttet til drift og ansettelser.

Kommunal støtte kan også variere og uforutsigbare på grunn av de økonomiske utfordringene kommunene nå møter. [De siste rapportene fra KS](#) viste at kommunene gikk nær 4 milliarder i minus i 2024, noe som underbygger sannsynligheten at kommunal finansiering vil være uforutsigbar i årene som kommer.

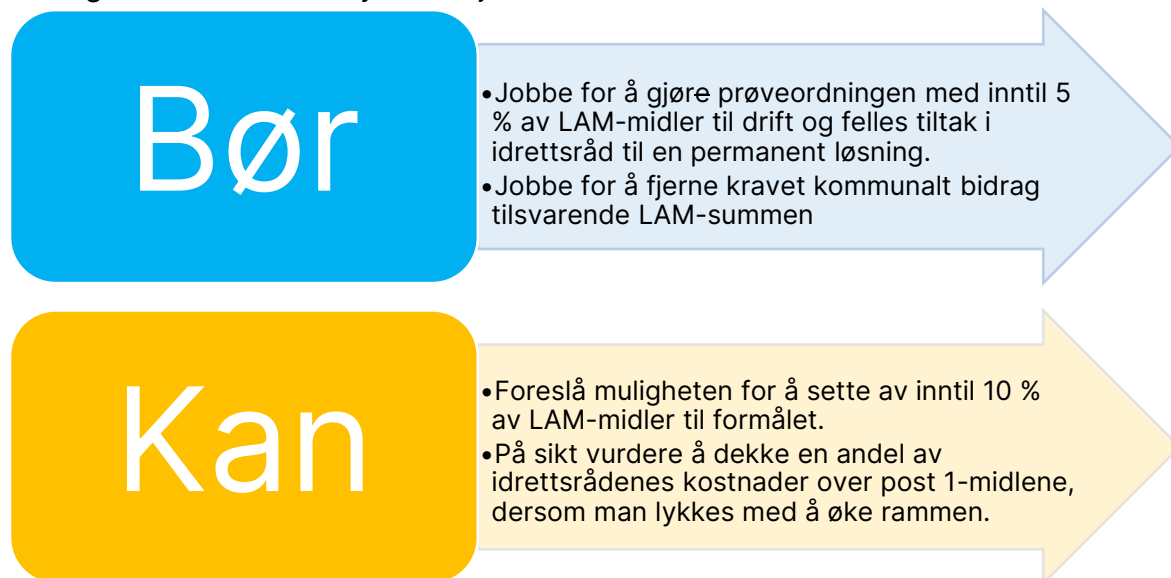
Dersom prøveordningen med inntil 5 % av LAM skulle bli permanent, vil en kunne argumentere for at midlene fra ordningen er forutsigbare midler – gitt at idrettslagene godkjenner det på hvert årsmøte og at kommunene fortsetter å stille med tilsvarende beløp. Det siste punktet er det knyttet størst usikker rundt.

Anbefalinger finansiering

Idrettsrådsutvalget anbefaler idrettsstyret å jobbe for at prøveordningen med å kunne anvende inntil 5 % av LAM til drift og felles tiltak for idretten gjøres permanent.

En kort prøveperiode med få idrettsråd som har rukket å ta i bruk ordningen har vist at disse midlene har utløst innovative løsninger for å styrke idrettsrådene. Det ville være en svekkelse av alle idrettsråd dersom de skulle miste muligheten til å sette av inntil 5 % av LAM til slike tiltak.

Utvalget mener idrettsstyret bør jobbe for å:

Det er viktig for idrettsrådene at dagens prøveordning blir en permanent løsning. Samtidig er det et potensiale for å senke terskelen for å ta i bruk muligheten LAM gir. En av tersklene er at en kommune må stille med et tilsvarende beløp. Her foreslår utvalget at idrettsstyret bør jobbe for at terskelen senkes ved at kravet om kommunal støtte tilsvarende det beløpet IR tar i bruk fra LAM strykes. Særlig er dette et viktig moment for idrettsrådene i de små og mellomstore kommunene. Samtlige idrettsråd som svarte at «kommunen ikke stilte med tilsvarende beløp» i undersøkelsen om bruk

av 5 % av LAM, var små eller mellomstore kommuner, med lav sentralitetsgrad. Med andre ord, primært distriktskommuner.

Idrettsrådene er avhengig av forutsigbar finansiering, og en mulighet til å løse ut midler som finnes, for at de skal kunne løfte seg fra ett nivå til neste. Eksempelvis vil et idrettsråd som ikke får støtte hos kommunen ha vanskeligheter med å bygge opp legitimiteten i kommunen, når det innebærer at heller ikke LAM blir disponible for dem.

Ordningen med inntil 5 % av LAM er en demokratisk god ordning, ettersom det kreves flertall fra idrettslagene på årsmøtet for å innføre den. Derfor kan det også være ønskelig å gi rom for at idrettsrådene kan sette av inntil 10 % av LAM til drift og felles tiltak i fremtiden – uavhengig av om kommunene stiller med tilsvarende beløp – gitt at idrettslagene i kommunen selv ønsker det.

Utvalget åpner for at NIF på sikt bør se på muligheten for å jobbe for at det settes av en prosentsats av post 1.1-midlene (idrettsanlegg i kommunene) i spillemiddelordningen til drift av idrettsråd. Eksempelvis ville 2 % avsatt fra denne posten i 2024 tilsvart ca. 37 millioner kroner. Den summen ville kunne styrke idrettsrådene betydelig. En ville også unngått at det ble satt av midler fra spillemidlene som opprinnelig er øremerket aktivitet i idrettslagene for barn og unge. I tillegg ville det støtte opp under norsk idretts forventning om idrettsrådenes involvering ved kommunale prioriteringer av anlegg og spillemidler. Det samme kan sies om forventningen i lovverket om idrettsrådenes bidrag i koordinering av idrettens innspill til kommunedelplanen for idrett.

Idrettsrådenes rolle i kommunene og idretts-organisasjonen

Utvalget ser på idrettsrådet som et avgjørende organisasjonsledd i fremtidens idrettspolitik. Kommunene er på mange måter den viktigste aktøren for idrettens lokale rammebetingelser. Derfor er det svært viktig at idrettsrådene har en så god lokal posisjon som mulig. Det er også viktig at idrettsrådene engasjerer seg i idrettsdemokratiet og idrettspolitikken, slik at de lokale perspektivene kan bli hensyntatt oppover i organisasjonshierarkiet.

Kommunene må se betydningen og verdien av sterke idrettsråd, og hvordan det kan være til hjelp for kommunenes oppgaver knyttet til idrett. I tillegg har kommunene mye igjen for at idrettsrådet tar idrettspolitiske prioriteringer for dem, slik at kommunene slipper å velge mellom interessene til ulike idrettslag/grener.

Det er viktig å sikre at idrettsrådene har den riktige kompetansen i årene som kommer, samt tilstrekkelig med frivillige som kan bidra i driften. NIF og idrettskretsene har et særlig ansvar for at det finnes interessante og relevante arenaer hvor idrettsrådene kan få faglig påfyll og bygge nettverk. Ettersom det årlig skiftes ut frivillige, må dette være et løpende arbeid. Idrettsrådenes styreledere har i dag ikke tilstrekkelig tilbud som tilrettelegger for kunnskapsdeling. Utvalget mener det bør vurderes å opprette et samarbeidsutvalg på tvers av idrettsråd, inspirert av idrettskretsens samarbeidsutvalg (IKSU). Hvordan dette samarbeidsutvalget skal være utformet eller fungere, har utvalget ikke tatt stilling til.

Utvalget ser at det er behov for en nasjonal konferanse, men er åpen for å se om den skal avholdes hvert fjerde år. Den viktigste forbedringen fra den nasjonale konferansen i 2022 til konferansen i 2024 er at idrettsrådsinnholdet er bedre tilpasset målgruppen.

Dette fremkommer tydelig fra evalueringsarbeidet (kapittel C). Det er også rom for flere nasjonale webinarer for idrettsråd, der man deler beste praksis.

Det er viktig at idrettsrådene i årene som kommer har tilstrekkelig organisasjonsforståelse og kunnskap om politisk påvirkningsarbeid. Kommuneøkonomien kan bli krevende, og da er et sterkt idrettsråd et viktig virkemiddel for å sikre at ikke idretten rammes. Det er også viktig at idrettsrådene får arenaer for å dele utfordringer kommunene i Norge opplever til enhver tid. For å sikre idrettsrådenes posisjon i kommunene, kan NIF og KS sammen bidra ved å lage gode veiledere for samarbeidet.

Anbefalinger rolle i idretts-organisasjon og kommune

Utvalget anbefaler idrettsstyret å jobbe for å styrke IR sin rolle med følgende tiltak:

Idretts-organisasjonen

- Det gjennomføres flere idrettsrådswebinarer nasjonalt, flere fysiske seminarer regionalt.
- Anleggs- og idrettsrådskonferanse videreføres, men innspillene til forberdinger tas til etterretning.
- Utarbeidelse av et samarbeidsutvalg for styreledere skal styrke idrettsrådenes politiske kompetanse. Tilsvarende videreutvikle nettverket med daglig ledere i IR.

Kommune

- NIF kårer årets idrettskommune. Samarbeidspartnere kan inviteres med, f.eks. KUD.
- NIF og KS bes jobbe sammen for styrke samarbeidet mellom kommune og idrettsråd.
- Det gjøres en felles innsats for at idrettsrådene skal etablere/fornye sine samarbeidsavtaler med kommunene.
- Alle idrettsråd kan ta initiativ til en dialog-time hvert/annethvert år i kommunestyret.